

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA RUSKÉHO JAZYKA

KRASOBUSLENÍ V RUSKU (MINULOST A SOUČASNOST)

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Petr Moudrý

Specializace v pedagogice, obor Ruský jazyk se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: Doc. Liudmila Valova CSc.

Plzeň 2021

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 1. června 2021

vlastnoruční podpis

Poděkování

Chtěl bych poděkovat své vedoucí práce doc. Liudmile Valové CSc. za odborné vedení, cenné rady, věcné připomínky, vstřícnost při konzultacích a vstřícnost při zpracování této práce.

OBSAH

Seznam zkratek	3
Úvod	4
1. HISTORIE KRASOBRUSLENÍ	6
1.1. VZNIK A VÝVOJ KRASOBRUSLENÍ JAKO SPORTOVNÍ DISCIPLÍNY	6
1.2. HISTORIE KRASOBRUSLENÍ V RUSKU	11
2. KRASOBRUSLENÍ V SSSR	18
2.1. Vývoj krasobruslení v období světových válek	18
2.2. Úspěchy sovětských krasobruslařů v disciplínách „sportovní páry a tanec na ledě“	20
2.2.1. Úspěchy sovětských krasobruslařů v disciplíně sportovní páry	20
2.2.2. Úspěchy sovětských krasobruslařů v disciplíně tanec na ledě	24
2.3. Úspěchy sovětských krasobruslařů v disciplínách „jednotlivců a jednotlivkyň“	26
2.3.1. Krasobruslení sovětských jednotlivců	27
2.3.2. Krasobruslení sovětských jednotlivkyň	29
3. KRASOBRUSLENÍ V RUSKÉ FEDERACI	32
3.1. Vývoj krasobruslení v Ruské federaci ve 21. století	32
3.1.1. Nejúspěšnější krasobruslaři v Ruské federaci	33
3.1.2. Nejúspěšnější krasobruslařky Ruské federace	35
3.1.3. Nejvýznamnější krasobruslařské sportovní dvojice v Ruské federaci	36
3.1.4. Nejvýznamnější krasobruslařské taneční páry v Ruské federaci	37
3.1.5. Synchronizované krasobruslení v Ruské federaci	38
3.2. Krasobruslení na zimních olympijských hrách v Soči	39
3.3. Popularizace krasobruslení v Ruské federaci	41
Závěr	44
Resumé	46
Резюме	47
Seznam literatury	48
Seznam ruské literatury	51
Seznam tabulek	57
Seznam obrázků	57
Přílohy	58
Česko-ruský slovník základní terminologie krasobruslení	68

SEZNAM ZKRATEK

SSSR	Svaz sovětských socialistických republik
ZOH	Zimní olympijské hry
LOH	Letní olympijské hry
USA	United States of America (Spojené státy americké)
ISU	International Skating Union (Mezinárodní bruslařská unie)
SNS	Společenství nezávislých států
VŘSR	Velká říjnová socialistická revoluce
WHO	World Health Organization (Světová zdravotnická organizace)

Úvod

Téma Krasobruslení v Rusku jsem si vybral, poněvadž jsem se zabýval společenskými tanci, ke krasobruslení mám tudíž blízký vztah. Zejména ruský balet a ruské krasobruslení patří mezi dominanty Ruska, to byl také jeden z důvodů, proč jsem si vybral toto téma ke zpracování. Víím, že ruské krasobruslení patří mezi světové špičky, výběrem tématu a zpracováním bakalářské práce jsem se chtěl dozvědět více informací o počátcích krasobruslení na územích Ruska, SSSR a Ruské federace. Krasobruslení mě zaujímá především svou ladností, držením těla a přesností. Každý krok, pohyb a skok, který krasobruslař provede, musí důkladně promyšlený, aby krasobruslař předvedl technicky náročný a zároveň přesný program na ledě.

Krasobruslení je jedním ze zimních sportů, který se zakládá na uměleckém cítění a provedení. Úkolem každého krasobruslaře je provedení estetické choreografie s technickými prvky - piruetami, skoky a s kroky. Krasobruslaři musí vhodně a elegantně zakomponovat všechny tyto prvky do dvou programů - volného a krátkého. Následně je předvést na hudební doprovod, vhodně využít lední plochu a vypořádat se s fyzickou a psychickou zátěží, která je na něj kladena. Jako v každém sportu, tak i v krasobruslení existuje rivalita. Předvést piruety ve větším záklonu, více dvojných, trojných, a nebo dokonce čtverných skoků. Rivalita mezi sportovci panuje od počátků konání prvních soutěží. Touha po vítězství vždy byla, je a bude obrovská.

Úkolem bakalářské práce je představit základní pojetí ruského krasobruslení, jeho minulosti a současnosti, objasnit vývoj krasobruslení na ruském území, představit nejznámější krasobruslaře a trenéry, krasobruslařské soutěže a objasnit popularitu krasobruslení. Pro stanovení cílů jsem si stanovil 3 hypotézy:

1. Datují se počátky vzniku ruského krasobruslení od vzniku světového krasobruslení?
2. Zažívalo krasobruslení v době sovětské éry největší úspěchy?
3. Dominují v současné době ruští krasobruslaři na světových soutěžích?

V závěru bakalářské práce budu potvrzovat, nebo vyvracet mnou stanovené hypotézy. Pro zhodnocení veškerých cílů bakalářské práce využiji autentické materiály o krasobruslení.

Pro lepší orientaci je bakalářská práce rozdělena na několik částí: úvod, hlavní tematická část, závěr, seznam použité literatury, příloha, ve které se nacházejí fotografie a také

Česko-ruský slovník se základní krasobruslařskou terminologií použitou v této bakalářské práci.

Hlavní tematická část obsahuje 3 kapitoly. První kapitola se zabývá historií krasobruslení. Popisují zde vznik a vývoj krasobruslení jako sportovní disciplíny a historii krasobruslení v Rusku. V první kapitole se zmiňuji o popularitě krasobruslení ve světě a popularitě krasobruslení v Rusku.

Druhá kapitola bakalářské práce se zaměřuje na krasobruslení v SSSR. Je zde popsán vývoj krasobruslení, zabývám se zde na kariérou nejznámějších krasobruslařů a trenérů a jejich úspěchy.

V poslední třetí kapitole věnuji pozornost krasobruslení v Ruské federaci. Zaměřuji se zde na vývoj krasobruslení, na nejznámější krasobruslaře současnosti a posledních let. V závěru třetí kapitoly se věnuji zimním olympijským hrám v Soči a popularitě krasobruslení v Ruské federaci.

1. HISTORIE KRASOBRUSLENÍ

1.1. Vznik a vývoj krasobruslení jako sportovní disciplíny

Vznik a vývoj krasobruslení je neodmyslitelně spjat s počátkem bruslení a jeho vývojem. První dochované zmínky o bruslení pochází z území dnešních evropských států jako například Rusko, Německo a Belgie. Ostatně na těchto a dalších územích nacházíme nejstarší kostěné brusle na světě, které lidé vyráběli z kostí zvířat. Kostěné brusle se nemohly zařezávat do ledu a vytvořit tak pevnou oporu pro bruslení, tudíž k pohybu byly třeba dřevěné nebo jiné hole. Důležitým obdobím ve vývoji bruslení je období Keltů, kdy došlo k objevení železa, a tím také ke zdokonalení bruslí. Kostěný nůž byl nahrazen železky, která byla vsazena do dřevěných destiček. (Чайковская 2003, s. 6-7; Šťastná-Königová 1985, s. 5-6; ХВОСТОВ, 1926, s. 5)

Zásadní objev v historickém vývoji bruslí přineslo 15. století. V holandském cechu pro lodní a bruslařské nástroje dochází k záměně horizontální polohy železek na bruslích za vertikální polohu. Od tohoto okamžiku začalo železo řezat led, zvýšila se tak rychlost a možnost pohybovat se bez pomocných holí. V roce 1498 zachycuje holandský malíř Bergman na pozadí svého obrazu muže jedoucího se zdviženou nohou. K takové jízdě však byly zapotřebí brusle s hranami. Od 15. století nedochází k další zásadní změně struktury bruslí. Můžeme tak říct, že brusle, které se používají v dnešní době, byly vyrobeny již na konci 15. století. (Šťastná-Königová 1985, s. 6)

Sedmnácté století zachycuje řadu písemných zpráv o pořádání karnevalů a společenských událostí na ledě. V roce 1610 se uspořádal na císařském dvoře Rudolfa II. karneval na ledě. Z konce tohoto století se dochoval první písemný záznam o pořádání soutěže na ledě. Soutěž probíhala v Nizozemsku, spočívala v ujetí velké vzdálenosti až 40 mil. Od konce 17. století se bruslařské závody rozšířily i do ostatních evropských zemí. Kromě Nizozemska se začíná bruslit i ve Francii, kde bruslení bylo považováno za noblesní záležitost francouzské šlechty. Historické prameny poukazují na oblíbenost tohoto sportu u panovníků a řady známých osobností. Ve Francii kráse bruslení podlehla například královna Marii Antoinetta. Bruslením se také zabýval Napoleon I., Napoleon III., nebo dokonce i madame Pompadour. Stejně tak jako ve Francii, tak i v Anglii bylo bruslení spíše

noblesní záležitostí. V Anglii se bruslení věnovala královna Viktorie. (Šťastná-Königová 1985, s. 8; Hrázská 2006, s. 8; Kann es Johannes, 2020)

Bruslení však nebylo jen prioritní záležitostí západoevropských států. Velký význam v historii bruslení zaujímá také východní Evropa. Koncem 30. let 19. v Petrohradě vychází knížka s názvem „Zimní zábavy a umění jezdit figury na bruslích“. Prameny bruslení v Rusku sahají až do dob vlády cara Petra Velikého. Ten si nechal v 17. století vyrobit železné brusle „skorochody“, které svým tvarem připomínaly koňskou hlavu, později tyto brusle dostaly název „КОНЬКИ“, který se používá i v dnešní době. Petrohrad byl jakýmsi rájem zimních sportů, především těch na bruslích. Bruslení v Rusku nebylo záležitostí vyšší vrstvy společnosti, jako tomu bylo například v západoevropských státech. V ruské společnosti se tomuto sportu věnovali téměř všichni lidé. Popularitu bruslení dokonce zachytil ve svém díle „Evžen Oněgin“ ruský spisovatel Alexandr Sergejevič Puškin. Jeho verše:

“Опрятней модного паркета

Блится речка, льдом одета.

Мальчишек радостный народ

Коньками звучно режет лед;...”

zachycují především oblíbenost bruslení mezi dětmi.¹ (Šťastná-Königová 1985, s. 8; Пушкин 1825)

Od poloviny 18. století nabírá rozvoj bruslení ve světě na síle. Do této doby „prosté“ bruslení na zamrzlé ploše se mění v první náznaky umění. Vznikají bruslařské školy a kluby. První bruslařský klub byl založen roku 1744 v Edinburghu. Od tohoto roku se začínají datovat dějiny moderního bruslení. Z bruslení se vyděluje první disciplína - krasobruslení. Centrem moderního bruslení se stává západní Evropa, do které přijíždí řada lidí ukázat svůj talent. Mezi talentované bruslaře této doby patří bezpochyby i Američan Benjamin West, který před zraky mnoha obyvatel Londýna předvedl své krasobruslařské umění. První pokusy o krasobruslení spočívaly ve změně polohy při bruslení. Od 60. let 18. století se krasobruslení stává světovou módou, začíná vycházet řada publikací a příruček, které obsahovaly různé rady, cvičení a návody na zlepšení techniky bruslení.

---

¹ dále v kapitole 1.2.

V roce 1772 vydává Robert Johns v Londýně příručku „A Treatise on Skating“, která jako první kniha pojednává o krasobruslení. V Lipsku byla roku 1790 vydaná příručka, která přispěla a ovlivnila rozvoj německého krasobruslení. V příručkách se poprvé objevují návody na provedení prvních figur a spirál. ХВОСТОВ(1929) uvádí, že „největší aspirace krasobruslaře byla míra napodobování baletních tanečníků“ (Šťastná-Königová 1985, s. 9-10; ХВОСТОВ, 1929, s. 5; Lucie Swierczeková 2020, s. 2)

V roce 1813 napsal francouzský spisovatel Jean Garcina knihu „Opravdový bruslař“. V knize popisuje, jakými směry se krasobruslení rozvíjelo, pojmenovává své figury terminologií z antického bájesloví a klade důraz na estetickou stránku provedení jednotlivých figur. Zájem lidí o krasobruslení neupínaly pouze figury a spirály. Bruslaři svými prvky a dovednostmi vytvářeli na ledě různá písmena, nákresy a později také obrazce. Podle Šťastné-Königové (1985) „si popularitu tzv. ozdobné bruslení získalo především v Rusku“. Postupem času přibývalo více nových prvků a požadavky na krasobruslaře se stupňovaly. Bylo třeba stanovit metody, které by zlepšily způsob jízdy a bruslařské figury. S tím se snažili vypořádat členové bruslařského klubu v Oxfordu, kteří obohatili krasobruslení o dva nové prvky - zvrát a protizvrát. Jejich poznatky se staly součástí tzv. anglické školy. (Šťastná-Königová 1985, s. 11)

Další významná éra krasobruslení je spjata s „králem bruslení“ Jacksonem Hainesem, který v 60. letech 19. století dokázal propojit prvky baletu s „ozdobným bruslením“. Jackson Haines byl americký krasobruslař, baletní mistr a vítěz prvního mistrovství v USA. Do světového krasobruslení vnesl novou koncepci spojení bruslení s hudbou a nové ocelové brusle. Haines ve svých vystoupeních kladl důraz v první řadě na projev těla. Využíval svých baletních zkušeností, které aplikoval na ledě. Postoj k jeho vystoupení byl kritizován kvůli anglickému stylu bruslení. Po neúspěchu v USA odjel Haines do Evropy. V Evropě sklídl velký úspěch navzdory kritice ze strany Anglie a USA. Svou jízdou očaroval obyvatele Stockholmu a Vídně, kde předvedl valčík na ledě. Hainesovo vystoupení dalo podnět k založení Vídeňské školy bruslení. (Šťastná-Königová 1985, s. 13-14)

V polovině 19. století probíhaly první pokusy o vytvoření umělého ledu. Tyto pokusy však byly neúspěšné. Úspěšný byl až americký vynálezce William Newton, který navázal na práci M. J. Bujaca, amerického agenta továrny na led v New Orleans. Newton vytvořil umělý led na bázi chemických sloučenin. V roce 1876 tak mohlo být v Manchesteru

otevřeno první umělé kluziště. (Šťastná-Königová 1985, s. 16; Michelle Foa, 2019; Skate Guard, 2016)

V roce 1882 pořádala Vídeň první oficiální soutěž v krasobruslení. Krasobruslaři soutěžili v disciplíně volný program, který byl o sto let později doplněn navíc takzvaným krátkým programem, v němž krasobruslaři předvádí na hudební doprovod určitý počet svých krasobruslařských prvků. Soutěž vyhrál domácí závodník Leopold Frein, druhé místo obsadil také domácí závodník Eduard Engelmann a na třetí příčce se umístil mladý talentovaný Nor Axel Paulsen. Tento Nor se zapsal do krasobruslařské historie svým skokem „Axel“. Paulsenův „Axel“ patří i v současné době mezi nejobtížnější skoky, dokonce patří mezi nejdůležitější prvky při sestavách krasobruslařů. (Чайковская 2003, s. 10; Šťastná-Königová 1985, s. 15; Абсалямова 1997, s. 2)

Na konci 90. let 19. století pořádala Praha mezinárodní závody. Závody byly rozděleny na dvě hlavní části. Krasobruslení, kde zvítězil zástupce Vídeňské školy bruslení Schöller a rychlobruslení, kde se vítězem stal ruský závodník **Alexandr Panšin**. Po návratu do Petrohradu a utrpení několika porážek v rychlobruslení se **A. Panšin** začíná věnovat krasobruslení. V roce 1890 se uskutečnily Mezinárodní závody v Petrohradě, na kterých se střetli dva nejlepší světoví krasobruslaři, zástupce Petrohradského bruslařského klubu “Общество любителей бега на коньках” **A. P. Lebeděv** a mistr v krasobruslení USA a Kanady L. Rubenstein. Závod byl považován za doposud první neoficiální. Způsoby hodnocení jednotlivých figur a cviků se lišily, poněvadž každý rozhodčí vycházel z úrovně krasobruslení ve své zemi. (Šťastná-Königová 1985, s. 23-24; Valtová 2016, s. 14)

Velký podnět pro další rozvoj krasobruslení měl kongres v Scheveningenu, který se konal koncem července roku 1892. Na kongresu vznikla Mezinárodní bruslařská unie. Zpočátku se názory jednotlivých zástupců neshodovaly, nakonec vyšlo v platnost používání 10 bodové stupnice hodnocení. Až o 3 roky později přinesl Kongres v Kodani systém hodnocení, na jehož základě se vytvořil současný způsob hodnocení krasobruslení. (Šťastná-Königová 1985, s. 25, 36)

Počátkem dvacátého století dochází k pozvolné emancipaci žen v krasobruslení. Nejprve se na světové krasobruslařské scéně představily páry a až poté samotné ženy. Výkonnost krasobruslení měla neustále vzrůstající trend, což potvrdil především švédský krasobruslař Ulrich Salchow. Salchow vynalezl nové brusle se zoubky. Svůj krasobruslařský

talent vyzdvihl novým skokem, který je v současném krasobruslení řazen mezi základní skoky. (Šťastná-Königová 1985, s. 36-37)

V roce 1906 se v Davosu konal první Ženský světový šampionát. O dva roky později na IV. Letních olympijských hrách v Londýně se uspořádala první olympijská soutěž v krasobruslení. (ЧайкоŘadu let probíhaly ženské a mužské soutěže odděleně. Až po skončení první světové války byly organizovány společné soutěže. Soutěž vždy obsahovala 4 kategorie:

- I. Krasobruslení jednotlivců
- II. Krasobruslení jednotlivkyň
- III. Sportovní páry
- IV. Tanec na ledě (Чайковская 2003, s. 13).

Další významný prvek do krasobruslení přinesl německý krasobruslař W. Rittberger, který vynalezl tzv. smyčkový skok – „Rittberger“. (Hines 2011, s. 6, 187)

Po druhé světové válce se začaly stavět kryté stadiony, které umožnily krasobruslařům častější a lépe situované trénování. Zvýšila se popularita krasobruslení, a tím se také kladly větší nároky na sportovce. V oblasti zájmu byla zejména disciplína volné jízdy jednotlivců, kterou se proslavil zejména americký krasobruslař Richard Button. (Valtová 2016, s. 15)

V roce 1976 se konaly XII. Zimní olympijské hry v Innsbrucku, na nichž byla představena nová disciplína - tanec na ledě. Zásahu na uvedení této disciplíny na ZOH měli především **Liudmila Pachomovová** a **Alexandr Gorškov**. **Pár Pachomovová - Gorškov** zvítězil a ukázal světu provázanost krasobruslení s tradičním ruským baletem. Od konce 70. let do začátku 21. století byly ruské krasobruslařské páry takřka neporazitelní.² (Russia.com, 2020)

V 80. a 90. letech 20. století byla v kategorii mužského krasobruslení velmi silná konkurence zejména sovětských a zámořských krasobruslařů. Mezi nejznámější krasobruslaře, které nemůžeme opomenout, patří (olympijský vítěz a čtyřnásobný mistr světa 1981-1984) Scott Hamilton a **Alexandr Fadějev** (sovětský krasobruslař a světový šampión 1985). Ze zástupu Ženského krasobruslení uvádím Katarinu Wittovou (mistryně

---

² dále v kapitole 1.2.

světa a olympijská vítězka z roku 1984 a 1988), Kristi Yamaguchiová (americká šampionka a mistryně světa z let 1991-1992) a čínskou bronzovou olympionistku Lu Chen. V párových disciplínách to byly především sovětsí krasobruslaři, kteří dominovali konci dvacátého století. Krasobruslařská dvojice **Gordeevová – Grinkov**, kteří vynikali především obtížností svých figur, dále **Valova – Vasiljev** a **Miškutěnková – Dmitrijev**. Sovětskou éru vítězství přerušili až Torvillová s Deanem (čtyřnásobní mistři světa a olympijští vítězové z roku 1984). Po jejich odchodu se do popředí dostávají opět zástupci sovětsí **Klimová – Ponomarenko** či **Usová – Žulin**. (Hrázská 2006, s. 12)

Vývoj krasobruslení jako sportovní disciplíny byl značně komplikovaný. Již v 18. století vzešlo krasobruslení společně s rychlobruslením ze samotného bruslení. Nejprve se v jízdách krasobruslařů objevují jednoduché prvky a figury, které postupem času a přibývajícím popularitou krasobruslení nahrazují těžké sestavy plné obtížných skoků (salchow, rittberger, axel, lutz, flip...) a piruet. Zpočátku nebyly podmínky pro krasobruslení ideální, to se však změnilo s přibývajícím zájmem lidí a se vzrůstajícími nároky na samotné krasobruslaře. Začínají se stavět zakrytá kluziště a stadiony, pořádají mistrovství Evropy, mistrovství světa, a dokonce se krasobruslení zařazuje na seznam olympijských her. Krasobruslení se stává takřka celosvětovým oblíbeným sportem.

1.2. Historie Krasobruslení v Rusku

Krasobruslení se na ruském území objevilo s příchodem cara Petra Velikého, který se vracel ze své cesty z Nizozemska. V Nizozemsku Petra Velikého ježdění po zamrzlých kanálech natolik zaujalo, ostatně to zmiňuje i J. K. Homena ve svém díle „Zápisky o pobytu Petra Velikého v Nizozemsku v letech 1697-1698 a 1716-1717“, že v roce 1721 uspořádal v Petrohradě první karneval na ledě. Karneval na ledě měl veliký úspěch, zúčastnilo se ho na 300 lidí. Vedl se ve společenském duchu, všichni lidé byli v kostýmech a projížděli se po skrze zamrzlé Něvě. Petr Veliký si jízdu na bruslích velmi oblíbil, vzniklo mnoho příběhů a legend, například Чайковская (2003) píše ve své knize “А Питер - это был русский царь Петр I., - вернувшись из Голландии, привез в Россию коньки. Новинка пришлась по вкусу всем, и за несколько лет на коньках стали кататься тысячи россиян.” (Чайковская 2003, s. 9)

V roce 1826 zaznamenalo krasobruslení svou premiéru také v Moskvě. V časopise „Дамский журнал“, který publikoval moskevský kněz a novinář Šalichov, se zmiňuje o krasobruslení jako zimní zábavě, které se Moskvané mohli věnovat každou neděli na “Чистых прудах” u Pokrovské brány. Právě do těchto zimních radovánek se zapojovaly kromě dětí také ženy, především cizinky. Podle jedné z legend, jak uvádí Мишин (2006), se už v roce 1750 carevně Alžbětě Petrovně zalíbil tento sport, ráda se účastnila zábav na ledě, ale také sama bruslila. O rok později vychází v „Дамском журнале“ informace, která popisuje, jak ladně bruslí na zamrzlých rybnících. Takovým způsobem probíhal začátek krasobruslení v Moskvě. (Мишин 2006, s. 25-26; Мишин 2007, s. 35)

O 12 let později v roce 1838 vychází v Petrohradě první kniha o krasobruslení „Zimní zábavy a umění jezdit figury na bruslích“. Tato kniha popisovala způsob použití bruslí, techniku krasobruslení a radila, jakým způsobem při bruslení zachovat půvabnou pozici těla. Autorem knihy byl učitel anatomie, matematiky a gymnastiky Gustav Maur de Pauli. Kniha byla publikována v roce 1838. Pauli (1838) ve své knize píše, že nejlepší ze všech potěšení, kterými se mohou obyvatelé severu v zimě radovat, je právě ježdění na bruslích. Rok od vydání knihy o krasobruslení se nejen zvýšil počet krasobruslařů na Něvě, ale také se bruslení začínají věnovat kadeti a chovanci jiných sportů.³ (Мишин 2007, s. 37)

Významným milníkem ve vývoji ruského krasobruslení byl začátek roku 1865. V lednu téhož roku pořádal na Něvě Anglický spolek milovníků bruslení bál. Kluziště bylo umístěno naproti Anglickému nábřeží za Nikolajevským mostem. Bál byl velkolepý, sjela se na něj řada známých osobností, kromě účasti celé císařské rodiny se bálu účastnil například A. S. Puškin. O měsíc později přijel do Petrohradu významný americký krasobruslař Jackson Haines, který svou činností ovlivnil vývoj ruského krasobruslení. (Мишин 2006, s. 30-32; Мишин 2007, s. 52-54)

První krytý zimní stadion v Rusku byl postaven v roce 1860, byl to park Тиволи, kde předvedl svůj talent i J. Haines. Od roku 1840 pořádal v parku hrabě Grigory Alexandrovič Kushelev-Bezborodko muzikálové zábavy. V zimě 1860 nechal hrabě v parku vybudovat zakryté skleněné kluziště, které chránilo bruslaře před sněhem a mrazem. (Мишин 2007, s. 54)

---

³ **OBRAZEK 1** - KLUZIŠTĚ V PETROHRADĚ V 19. STOLETÍ.

Hlavním bruslařským centrem byl stále Petrohrad, kde se v roce 1865 otevřelo kluziště v Jusupovově parku. Díky řece Něvě se stal Petrohrad centrem bruslařů. Řeka tvoří mnoho ostrůvků se zátokami, v zimě se tak podél ostrůvků vytvářely zamrzlé plochy, které byly vhodné právě pro bruslení. V létě byla řeka využívána především petrohradským jachtklubem. Bruslení se v Petrohradě rozvíjelo společně po boku petrohradského jachtklubu. Podél Něvy bylo vybudováno zázemí, které v zimě využívali bruslaři a v létě jachtaři. Bruslaři, kteří trénovali v Jusupovově, parku měli přezdívku „Jusupovci“, tato skupina se skládala zejména z umělců, inženýru, herců a dalších zástupců. „Jusupovci“ patřili mezi nejlepší krasobruslaře nejen v zemi, ale také ve světě. Účastnili se mnohých mezinárodních závodů a pokaždé byli úspěšní. (Čajkovskaja 2003, s. 11; Šťastná-Königová 1985, s. 14)

V prosinci roku 1865 proběhlo první vystoupení J. Hainese v moskevské zahradě Ermitáž. Důležitou roli v rozvoji krasobruslení v Moskvě mělo také kluziště Zoologického sadu. Kluziště v tomto sadu bylo otevřeno v roce 1864. O 8 let později, tedy v únoru roku 1872 vystoupil podle časopisu Ruské vědomosti se svým představením v Zoologickém sadu i J. Haines, který divákům Zoologického sadu představil několik svých vystoupení. Přesný počet Hainesova představení v Rusku není dochován. Na rozdíl od Petrohradu, kde se krasobruslení rozvíjelo rychlejším tempem, v Moskvě tomu tak nebylo. Moskva byla kupecké město, podle Мишин (2007) nemohla tuto americkou a evropskou novinku přijmout. Na rozdíl od Petrohradu, kde se lidé věnovali především krasobruslení, se lidé v Moskvě věnovali od 2. poloviny 19. století běhu na bruslích (rychlobruslení). (Мишин 2007, s. 63)

V zimě do Petrohradu mířili lidé ze zahraničí za účelem návštěvy nejlepších kluzišť ve městě. Že bylo krasobruslení populární právě v Petrohradě, dokládá i fakt, že se v Petrohradě již v roce 1870 začaly prodávat brusle. Podle novin Petrohradské vědomosti bylo možné od 2 do 10 rublů koupit buďto anglické, americké nebo solingenské brusle. (Мишин 2007, s. 92)

V roce 1881 vznikl petrohradský bruslařský klub „Общество любителей бега на коньках“, který se intenzivně věnoval jak rychlobruslařské činnosti, tak krasobruslařské. Působení tohoto klubu sahalo až do zahraničí. Podle Šťastné-Königové (1985) v čele tohoto klubu stál **V. I. Srezněvskij**, právník **A. P. Lebeděv** a umělci **P. G. Büchtger** a **K. G.**

Goli. Právě tito lidé se zasloužili o rozšíření klubu a navázání kontaktů se zahraničím. O dva roky později se konala ve finských Helsinkách mezinárodní soutěž předních evropských bruslařů, které se zúčastnil z řad ruských krasobruslařů **V. I. Srezněvskij**. V párové jízdě **Srezněvskij** s finskou krasobruslařkou **Mananderovou** zvítězili. V roce 1885 předvedl svůj krasobruslařský talent v Helsinkách i **A. P. Lebeděv**, který svým výkonem získal na svou stranu velkou pozornost a dal podnět k založení tzv. „Lebeděvské školy“. Za jeho krasobruslařskou činnost, obohacení a zavedení domácích termínů do krasobruslařského názvosloví si v Rusku **Lebeděv** vysloužil přezdívku krasobruslařského „дедушки“. V zimě roku 1890 se konala v Petrohradě mezinárodní soutěž, kterou **Lebeděv** vyhrál. Jeho jízda byla složená z těžkých figur a cviků, v kombinaci s přesností a technikou provedení se stal i při značné konkurenci jasným vítězem. Tato soutěž byla prvním neoficiálním světovým šampionátem. O dva roky později v roce 1892 v nizozemském Scheveningenu vzniká organizace ISU, která sdružuje krasobruslařské kluby po celém světě. (Мишин 2007, s. 109; Šťastná-Königová 1985, s. 24; Чайковская 2003, s. 12)

O šest let později, v roce 1896, se konal v Petrohradě první oficiální světový šampionát v krasobruslení. Tento výhradně mužský šampionát pořádal bruslařský klub „Общество любителей бега на коньках“ společně s ISU. Absolutním vítězem šampionátu se stal německý krasobruslař Gilbert Fuchs, předvedl řadu obtížných skoků, svou volnou jízdou předčil veškerou konkurenci. (Šťastná-Königová 1985, s. 33; Чайковская 2003, s. 12)

Ruské krasobruslení v době šampionátu zaostávalo od evropského. Od posledních úspěchů **Lebeděva** uplynulo několik let. Žádnému ruskému krasobruslaři se nepodařilo zopakovat úspěchy **Lebeděva** jak na domácí, tak na zahraniční scéně. Ruští krasobruslaři nemohli ostatním konkurovat. Zahraniční krasobruslaři, jakými byli Jaap Eden, Gilbert Fuchs nebo Gustav Hügel, byli zkušenější a krasobruslení se věnovali déle, než tomu bylo u ruských krasobruslařů **Nikolaje Poduskova** a **Georgie Sanderse**, jenž však v disciplíně speciálních figur dokázal zvítězit. (Šťastná-Königová 1985, s. 34)

Po skončení světového šampionátu zažívá ruské krasobruslení pozvolný rozvoj organizovaného bruslení. Do této doby v Rusku neprobíhalo organizované bruslení a neexistovala žádná práce bruslařů s jejich trenéry. Dochází k zavedení pravidelných

krasobruslařských tréningů pod vedením několika zkušených krasobruslařů, včetně **A. P. Lebeděva**. (Šťastná-Königová 1985, s. 34)

Na Ruské krasobruslařské scéně se objevuje krasobruslař **Alexandr Panšin**, který se stává nejlepším krasobruslařem Ruska. Jeho jízda se vyznačovala především dynamičností a kreacemi. **Panšin** dokázal na ledě zatancovat mazurku, ba dokonce i kozáčka. V roce 1901 získal ocenění za zásluhy v oblasti krasobruslení od bruslařského klubu „Общество любителей бега на коньках“. Po smrti **Alexandra Panšina** se každoročně v Jusupovově parku pořádala soutěž na jeho počest. Bylo uspořádáno celkem 12 soutěží na počest zaslouženému krasobruslaři **A. Panšinovi**. Právě po 12 letech od jeho smrti v roce 1915 byl přerušen provoz kluziště v Jusupovově parku, a tím také soutěže a tréningy, které se zde odehrávaly. (Šťastná-Königová 1985, s. 34)

Počátek vývoje ruského krasobruslení 20. století ovlivňovali dva ruští krasobruslařští velikáni - **A. P. Lebeděv** a **A. Panšin**. Jejich působení mělo vliv také na krasobruslaře **N. A. Kolomenkina-Panina**. Začátek své kariéry měl **N. A. Panin** obtížný, musel se vypořádat s posměchem a zaujatostí ze strany jeho okolí. Právě kvůli této kritice se snažil své jméno skrýt za pseudonym **Kolomenkin-Panin**. V roce 1908 se zúčastnil LOH v Londýně, kde byl jeho největším soupeřem pozdější vítěz⁴ LOH Ulrich Salchow. Чайковская (2003) uvádí, že „neobjektivní rozhodčí nedovolili **Kolomenkinu-Paninovi** zakončit soutěž“, proto se vítězem olympijských her v Londýně stal Ulrich Salchow. **Kolomenkin-Panin** neodjel z LOH v Londýně bez úspěchu. V disciplíně speciálních figur zvítězil, a tím získal pro Rusko první zlatou olympijskou medaili v historii. **Kolomenkin-Panin** se vyznačoval svými složitými unikátními figurami a dokázal se „položít do hrany“ takovým způsobem, který nezvládali krasobruslaři po něm ještě řadu desítek let. Po LOH v Londýně se **Kolomenkin-Panin** začal věnovat trenérské činnosti. Na žádost bruslařského klubu „Общество любителей бега на коньках“ vydává první učebnici krasobruslení na světě. (Šťastná-Königová 1985, s. 34; Чайковская 2003, s. 13-14)

V roce 1911 se v Petrohradě uskutečnil první ženský šampionát v krasobruslení a také první šampionát v Evropě. Členy a členkami klubu se mohli v Petrohradě stát zejména lidé z vyšší společnosti, tj. lidé z vládnoucích kruhů nebo aristokraté. Za zmínku stojí také uvést vztah V. I. Lenina ke krasobruslení. V době vyhnanství na Sibiři se zajímal především

---

⁴ **OBRAZEK 2** - NIKOLAJ KOLOMENKIN - PANIN

o bruslení. Jeho celoživotní zájem se však neupínal pouze na samotné bruslení, V. I. Lenin poprosil Olgu Lepešinskou, manželku spisovatele a revolucionáře Lepešinského, aby jej naučila figurám. (Šťastná-Königová 1985, s. 35)

První zmínka o párových jízdách pochází z Petrohradu, kde má krasobruslení dlouhou tradici. Řeka Něva společně s Jusupovovým parkem vytvářela vhodné podmínky nejen pro krasobruslení jednotlivců, ale také poskytovala dostatečnou plochu pro párové jízdy. V Jusupovově parku byla oddělena jednotlivá kluziště podle oblasti zájmu, kterému se sportovci věnovali. V bruslařském klubu „Общество любителей бега на коньках” působil **N. Panin** jako dobrovolný trenér. Jedním z největších talentů, který vzešel z Paninovy školy, byla **Xeňa Cézarová**, jež se řadila mezi první ruské krasobruslařky. **Xeňa Cézarová** měla velké cítění pro hudbu, vyznačovala se především svým výborným držením těla a svou povahou. **Xeňa Cézarová** chtěla ukázat svůj talent, proto se roku 1910 přihlásila na mistrovství krasobruslení Ruska. Toto mistrovství však bylo výhradně mužské, **Xeňa Cézarová** byla jediná ženská závodnice, která se zúčastnila. Obsadila 3 místo, za její odvahu ji řadíme mezi průkopnice ženského krasobruslení. Další, kdo vzešel z Paninovy školy, byl krasobruslař **K. A. Olo**, který se stal trojnásobným mistrem Ruska. Na zahraničních soutěžích si **Olo** vedl také dobře, v roce 1911 obsadil na mistrovství Evropy v Petrohradě druhé místo, podařilo se mu tak zvítězit nad Rittbergerem. (Šťastná-Königová 1985, s. 43)

Další významný posun v ruském krasobruslení zaznamenáváme v roce 1912, kdy bylo otevřeno kryté kluziště v budově bývalého divadla na Kamenoostovské ulici. Krasobruslaři se tak mohli věnovat tréninkům i v letních měsících. Provoz kluziště však nebyl dlouhý, po začátku první světové války bylo předěláno na lazaret. O tři roky později, tedy v roce 1915 se konalo poslední mistrovství Ruska. Mistrovství se však nemohli účastnit petrohradští závodníci. V kategorii mužů nebyl mistr Ruska stanoven, nejbližší vítězství ale byl krasobruslař **Dmitrijev**. Ze zástupců ženského krasobruslení obhájila titul **Xeňa Cézarová**. Téhož roku končí éra ruského krasobruslení a nastupuje období krasobruslení SSSR. (Šťastná-Königová 1985, s. 44)

Historické prameny ruského bruslení sahají až do dob vlády cara Petra I. Stejně tak, jako tomu bylo na evropském kontinentu, tak i v Rusku se krasobruslení postupem času vyvinulo z bruslení. Centrem krasobruslení v Rusku se stal Petrohrad, kde v roce 1881

vzniklo „Общество любителей бега на коньках“. Na Něvě vznikalo nespočet kluzišť, ostatně krasobruslení bylo jedním z nejoblíbenějších tamních sportů. Velkou zásluhu na rozvoji ruského krasobruslení měl americký krasobruslař J. Haines, který pořádal v Petrohradě a Moskvě mnohá vystoupení. Nesmím také opomenout domácí krasobruslaře jako **A. Panšina**, **A. P. Lebeděva** a **N. A. Kolomenkina-Panina**, kteří patří mezi první ruské krasobruslaře světové úrovně. Jejich jízdy se vyznačovaly vysokou kvalitou a obtížností. Jejich činnosti měly vliv na rozvoj ruských krasobruslařů. V období první světové války zaznamenává ruské krasobruslení útlum, ovšem v období SSSR nastává nový “boom” tohoto sport

2. KRASOBRUSLENÍ V SSSR

2.1. Vývoj krasobruslení v období světových válek

S příchodem první světové války, Velké říjnové socialistické revoluce a později občanské války se prakticky veškeré kulturní akce v Rusku zastavily. S tím také pořádání jakýchkoliv rychlobruslařských nebo krasobruslařských závodů a tréninků. Kontakty se zahraničními, ale i dokonce mezi domácími krasobruslaři ustaly. Někteří krasobruslaři v první světové válce bojovali a také řada z nich ve válce zanechala své životy. Za zmínku stojí uvést krasobruslaře **K. A. Olla**, který se stal trojnásobným mistrem Ruska. (Мишин 2007, s. 234)

Teprve v roce 1921 se opětovně začíná rozvíjet krasobruslení v Moskvě. Díky představitelům moskevské tělovýchovné rady **A. I. Vaške** a **N. A. Goražankynu**, kteří nehleděli na tyto špatné časy a snažili se dělat konstruktivní věci k obnovení tohoto „buržoazního“ sportu. V období občanské války vyvstával problém s nedostatkem a vysokou cenou kvalitních bruslí. Většina krasobruslařů využívala ještě zastaralé anglické brusle, které byly nepraktické, poněvadž se přidělovaly k botě pomocí šroubů. Ti, kteří se zapojili do krasobruslení, měli v této době nelehký úkol. Podle Мишина (2007) spočíval způsob zlepšení své techniky ve vypůjčení kvalitnější výbavy, samoučení, stanovení metodiky tréninků u lepších krasobruslařů. V letech 1923-1924 vzniká na ledě moskevského jachtařského klubu Raykovod první škola krasobruslení v SSSR pod taktovkou sdružení "Спутник фигуриста". Zakladatelem této školy byl krasobruslař **N. I. Korabelshchikov**. (Мишин 2007, s. 236; offsport.ru, 2021)

Velká říjnová socialistická revoluce s sebou přinesla neočekávaný zvrat ve vývoji ruského krasobruslení. Po revoluci bylo krasobruslení v Leningradu v daleko horším stavu než v Moskvě. U znovuoobnovení krasobruslení v Leningradu stál **Sergej Denisovič**, vrchní představitel krasobruslařského klubu Общество любителей бега на коньках. Stav krasobruslení v Moskvě byl o poznání lepší. Na moskevském rybníku ve dvoře domu Petrovka 26, ze kterého se postupem času stalo kluziště, proběhla řada důležitých událostí, jež ovlivnily krasobruslení v SSSR. V roce 1923 byla otevřena na kluzišti Petrovka 26 první bezplatná krasobruslařská škola v SSSR, později „Moskevská proletářská sportovní společnost Dynamo“. Dva měsíce poté 24-28. února 1924 proběhlo na kluzišti

Petrovka 26 první mistrovství SSSR. V kategorii jednotlivců zvítězil moskevský krasobruslař **J. Zeldovič**. Kategorie jednotlivkyň se objevila na soutěžích v SSSR až v roce 1928. V kategorii sportovních párů probíhal souboj mezi moskevskými krasobruslaři **A. Vykovskou – J. Zeldovičem** a **Rozanovou – Milem**. Prvenství z tohoto závodu si odnesl pár **Vykovska – Zeldovič**, pár **Rozanova – Mil** skončil druhý. Po roce 1924 dochází k rychlému rozvoji krasobruslení v Moskvě a Leningradu. Důležitou roli hrála v tvorbě krasobruslení v Leningradu a Moskvě tělesná výchova, která u krasobruslařů zlepšila držení těla a jejich obratnost. (Мишин 2007, s. 237-238)

Začátkem 30. let 20. století se stal moskevský „Centrální park kultury a odpočinku Gorkého“ největším parkem na světě, kde se mohlo krasobruslení věnovat až 1000 lidí současně. Denně tento park navštívilo na 10 až 20 tisíc lidí, kteří se věnovali bruslení. Téhož roku byla v Centrálním parku kultury a odpočinku Gorkého založena pod vedením **S. V. Glazera** první škola tance na ledě v SSSR. Mezi hlavní rysy, jemiž se tato škola vyznačovala, byly dostupnost a hromadnost. Tanci na ledě se ve stejnou chvíli mohlo věnovat obrovské množství lidí. Lidé si zde také mohli půjčit brusle a odložit své věci do šaten. Tanec na ledě byl v zemích SSSR velice oblíbený díky své kráse, dynamičnosti a technické náročnosti. V roce 1976 byl tanec na ledě přidán ISU mezi krasobruslařské disciplíny. (myslo.ru, 2019; Мишин 2007, s. 258-259)

Dalším důležitým kluzišťem v Moskvě se stal Zenit v Kremlu. Navzdory kritice, podle které bylo kluziště neúplné, se zde v březnu 1951 konalo mistrovství SSSR v krasobruslení. V kategorii jednotlivců zvítězil čtyřnásobný mistr SSSR v krasobruslení (1945, 1948-1950) **Sergej Vasiljev**. Na druhém místě se umístil trojnásobný mistr SSSR (1944, 1946 a 1947) v krasobruslení a dlouholetý rival **Vasiljeva Petr Orlov**. (Мишин 2007, s. 258-259; myslo.ru, 2019)

Petr Orlov působil od roku 1934 do roku 1946 v krasobruslařském klubu Dynamo Leningrad. Ve své sportovní kariéře získal mnoho ocenění. Stal se trojnásobným mistrem SSSR v krasobruslení, trojnásobným mistrem Leningradu v krasobruslení a trojnásobným krasobruslařským vítězem soutěže All-Union Championship Dynamo CS. Po skončení své aktivní závodní činnosti se **Orlov** věnoval trenérské činnosti. Působil jako trenér sovětských a leningradských krasobruslařů. Trenérská činnost **Orlova** byla velmi přísná.

Tvrký trénink se zakládal na neustálém opakování figur, analýze chyb a složitosti prvků. Na základě těchto tvrdých tréninků vychoval **Petr Orlov** řadu skvělých, ba dokonce nejlepších krasobruslařů SSSR jako **Liudmilu Bělousovou**, **Olega Protopopova**, **Stanislava Žuka** a **Ninu Žuk**. (myslo.ru, 2019; agromassidayu.com, 2021)

„Roku 1936 po vytvoření celounijní sekce krasobruslení se začala konat mistrovství SSSR v krasobruslení.“ (Современный музей спорта, 2020)

Období druhé světové války přineslo do ruského krasobruslení další útlum vývoje. Nejednalo se však o přerušení krasobruslařské činnosti, jako tomu bylo v období první světové války. V Moskvě došlo pouze k omezení provozu kluzišť, která mohla fungovat výhradně přes den z důvodů vzdušné obrany Ruska. Stejně tak jako v první světové válce, tak druhá světová válka a s ní spjatá blokáda Leningradu zanechala na leningradské krasobruslení velké stopy. Leningrad postihla ztráta velkých krasobruslařských jmen například: **I. Krylov**, **V. Dimitrijevič** a **K. Cesar**. První mistrovství SSSR po válce bylo uspořádáno v roce 1945 v Gorkově (dnes Nižnij Novgorod). Účast nebyla veliká, zúčastnilo se 6 párů mužů a žen a 4 smíšené páry. Krasobruslařským mistrem SSSR pro rok 1945 se stal **S. Vasiljev** (Rudá armáda), mistryní **V. Padury** (Dinamo Tallinn) a z párového krasobruslení první příčku obsadili krasobruslaři **T. Granatkina** a **Tolmačev** (Dynamo Moskva). O tři roky později v roce 1948 pak SSSR vstoupilo do ISU.^{5 6} (Мишин 2007, s. 292 – 301; Valtová 2016, s. 20-21)

2.2. Úspěchy sovětských krasobruslařů v disciplínách „sportovní páry a tanec na ledě“

2.2.1. ÚSPĚCHY SOVĚTSKÝCH KRASOBRUSLAŘŮ V DISCIPLÍNĚ SPORTOVNÍ PÁRY

Od druhé poloviny 50. let 20. století zažívá sovětské krasobruslení sportovních párů a tanců na ledě „boom“, krasobruslaři sbírají jeden úspěch za druhým, jak na evropské, tak na světové scéně. Pro sovětské krasobruslení v roce 1956 proběhla velmi důležitá událost. V dubnu tohoto roku proběhlo první mistrovství SSSR v krasobruslení na umělém

---

⁵ TAB. Č. 1: POČTY MEDAILÍ Z MISTROVSTVÍ SVĚTA V KRASOBRUSLENÍ SOVĚTSKÝCH KRASOBRUSLAŘŮ V LETECH 1962-1991.

⁶ TAB. 2: POČTY MEDAILÍ ZE ZOH V KRASOBRUSLENÍ SOVĚTSKÝCH KRASOBRUSLAŘŮ V LETECH 1964-1988.

ledě kluziště Сокольники. V kategorii sportovních párů se stali mistry SSSR krasobruslaři **A. Karceva** a **K. Guljaev**. Téhož roku byl otevřen rozsáhlý sportovní areál Лужники, největší

v SSSR, který disponoval první umělou ledovou plochou. V roce 1958 se krasobruslařská dvojice **Nina Žuková** a **Stanislav Žuk** umístila na druhém místě na mistrovství Evropy v Bratislavě, jednalo se o vůbec první úspěch sovětských krasobruslařů na evropském mistrovství. Na olympijských hrách v Squaw Valley, které se konaly v roce 1960, obsadil sportovní pár **N. Žuková** a **S. Žuk** 6. místo. Jejich jízda se odlišovala od ostatních párů především technickou připraveností, složitějšími prvky, které prováděli za vysokých rychlostí, vnášeli tak na rozdíl od ostatních krasobruslařů do svého programu velký risk. (Мишин 2006, s. 210; Мишин 2007, s. 318; Dědič 1976, s. 17)

Dalšího významného úspěchu dosáhla sportovní dvojice **Bělousová** s **Protopopovem**. Ti se zúčastnili v roce 1962 pražského světového šampionátu v krasobruslení, v němž **Bělousová** s **Protopopovem** skončili na druhém místě. Od tohoto roku začíná sportovní dvojice **Liudmila Bělousovová** a **Oleg Protopopov** sbírat medaile. První olympijské medaile se SSSR dočkal až v roce 1964, kdy na IX. zimních olympijských hrách v Innsbrucku zvítězili v kategorii sportovních dvojic **Liudmila Bělousovová** a **Oleg Protopopov** pod vedením trenéra **I. B. Moskvina**.⁷ (Valtová 2016, s. 20-21; Мишин 2007, s. 354)

Dalšího úspěchu dosáhla sportovní dvojice **Bělousová** a **Protopopov** na prvním (do roku 2018) mistrovství Evropy v Moskvě, které se pořádalo 11-15. února roku 1965. V disciplíně sportovních dvojic vyhráli, a stali se tak mistry Evropy. Téhož roku se konalo v Americkém Colorado Springs mistrovství světa v krasobruslení. V disciplíně sportovních dvojic zvítězila sportovní dvojice **Bělousová** a **Protopopov**. Stali se tak první sportovní dvojicí, která vyhrála mistrovství světa a zároveň mistrovství Evropy během jednoho roku. Podle Dědiče (1976) představovali **Oleg** s **Liudmilou** své umění v obraze ruského a sovětského tradičního baletu, jejich provedení a složitost figur byly takřka nedostižné. (Dědič 1976, s. 17, 33)

---

⁷ **OBRAZEK 6** - LIUDMILA BĚLOUSOVÁ - OLEG PROTOPOPOV

V historii sovětského krasobruslení nesmíme opomenout také rok 1969, jenž můžeme nazvat historickým mezníkem sovětského krasobruslení. V tomto roce se konalo mistrovství Evropy v Garmisch-Partenkirchenu. Kategorii sportovních dvojic „ovládli“ sovětské krasobruslaři **Rodninová** a **Ulanov**, **Bělousová** a **Protopopov** a nakonec bronzovou příčku obsadila sportovní dvojice **Moskvinová** a **Mišin**. V téže roce se konalo mistrovství světa v americkém Colorado Springs, v kategorii sportovních dvojic opět dominovali sovětské krasobruslaři. Na prvním místě skončili a mistry světa se stali krasobruslaři **Rodninová** s **Ulanovem**, druzí **Moskvinová** - **Mišin** a třetí skončili **Bělousová** s **Protopopovem**. (Dědič 1976, s. 17, 33; Мишин 2007, s. 503; sports.ru, 2013)

V 70. letech 19. století pokračuje „nadvláda“ ruských sportovních dvojic na mistrovstvích Evropy i světa. V roce 1972 pořádalo Sapporo XI. zimní olympijské hry, na kterých v disciplíně sportovních dvojic triumfovala, pod vedením dlouholetého trenéra **Stanislava Žuka**, již známá dvojice **Rodninová** s **Ulanovem**. Od roku 1969 do roku 1972 získala tato sportovní dvojice celkem 4 světové a 4 evropské tituly a na XI. zimních olympijských hrách ke své sbírce medailí přidala ještě olympijské zlato. Dědič (1976) uvádí, že **Stanislav Žuk** byl pilný a přísný trenér, který dokázal dvojici jako obvykle dovést až na samotný vrchol. Sám **Žuk** byl výtečný závodník. Druzí na XI. zimních olympijských hrách v kategorii sportovních dvojic skončili **Smirnovová** se **Surajkinem**. Právě mezi sovětskými páry se očekával „souboj“ o zlaté medaile. Tentýž rok po skončení olympiády v Sapporu oznámil zlatý krasobruslař z XI. zimních olympijských her **Ulanov** a stříbrná **Smirnovová** svůj sňatek. Tím se rozpadla doposud nejúspěšnější sportovní dvojice v SSSR **Rodninová** s **Ulanovem**, ale také **Smirnovová** se **Surajkinem**. Po rozpadu sportovní dvojice **Rodninová** - **Ulanov** se **Stanislav Žuk** snažil sehnat **Rodninové** sportovního partnera, jelikož věděl, že v **Rodninové** je veliký krasobruslařský potenciál. **Žukovi** se podařilo spojit **Irinu Rodninovou** s talentovaným krasobruslařem **Alexandrem Zajcevem**. Po náročných trénincích a překonání všech potíží, jež se u páru projevovaly, dokázal povznést **Rodninovou** se **Zajcevem** na velmi vysokou úroveň. Dědič (1976) uvádí, že tímto krokem se zařadil **Žuk** mezi nejlepší sportovní trenéry dvojic na světě. Od roku 1973 až do roku 1978 již neporazitelní **Irina Rodninová** s **Alexandrem Zajcevem** ovládají světové krasobruslení sportovních dvojic a také do roku 1980 evropská mistrovství v krasobruslení sportovních dvojic. V roce 1980 sportovní pár **Rodninová** – **Zajcev** ukončují svou kariéru.

Do tohoto roku získali celkem 2 olympijské tituly, 5 světových a 6 evropských titulů. (Dědič 1976, s. 90-96; Valtová 2016, s. 24)

Další významnou krasobruslařkou sportovní dvojicí se stala **Elena Valova** a **Oleg Vasiljev**. Sportovní dvojice vznikla roku 1978, kdy začala společně trénovat pod vedením **Tamary Moskviny**. Svého prvního úspěchu se dvojice dočkala již o pět let později v únoru na mistrovství Evropy, kde obsadila stříbrnou pozici. O měsíc později 8. března 1983 se konalo mistrovství světa v krasobruslení ve finských Helsinkách, kde sportovní pár **Valova - Vasiljev** zvítězil. Svého největšího úspěchu dosáhla dvojice v roce 1984 na ZOH v Sarajevu, kde navázala na úspěch sportovní dvojice **Irina Rodninová** a **Alexandra Zajceva**. Sovětské sportovní dvojice tak dominovaly v krasobruslení na ZOH již 20 let. Poslední úspěchy ve své kariéře zaznamenala dvojice na ZOH v Calgary, kde získala stříbrné olympijské medaile. Za svou 19 letou kariéru získala dvojice celkem 3 tituly mistrů Evropy, 3 tituly mistrů světa a dvě olympijské medaile. (Федерация фигурного катания на коньках России, 2019)

Již v roce 1986 našla sportovní dvojice **Elena Valova** a **Oleg Vasiljev** z řad sovětských sportovních párů své přemožitele **Ekaterinu Gordeevu** a **Sergeje Grinkova**. Sportovní pár **Gordeeva** a **Grinkov** dosáhl na svůj první světový úspěch v krasobruslení roku 1986 na mistrovství světa v Ženevě. V této době bylo **Ekaterine Gordeev** pouhých 14 let. Stala se tak nejmladší vítězkou mistrovství světa v historii. Od roku 1986 - 1990 pokořili téměř každý světový šampionát v krasobruslení. Podle Hrázské (2006) vynikali **Gordeevová - Griňkov** zejména obtížností figur, procítěným projevem a zvláště pak elegancí. Jejich hlavními konkurenty se stali **Elena Valova** a **Oleg Vasiljev**, kteří v roce 1988 přerušili sérii světových výher doposud úspěšného páru. Poté opět **Gordeeva - Grinkov** dominují na světových mistrovstvích. Na XV. zimních olympijských hrách v Calgary dokázali porazit silnou konkurenci **Valove - Vasiljeva** a vyhrát zlaté olympijské medaile. V roce 1990 ukončuje sportovní pár **Gordeeva - Grinkov** svou krasobruslařskou kariéru. Jejich kroky směřovaly do Ameriky, kde se krasobruslení věnovali také. (Спорт, 2019; Hrázská 2006, s. 12)

V roce 1992 se konaly ve francouzském Albertville XVI. zimní olympijské hry. V kategorii sportovních dvojic zvítězil pár reprezentující SNS **Natalia Miškutěnková** a **Artur Dmitriev**,

druzí skončili opět krasobruslaři reprezentující SNS **Elena Bechke** a **Denis Petrov**. (championat.com, 2010)

XVII. zimní olympijské hry v norském Lillehammeru skrývaly velké překvapení, po 4 letech se na krasobruslařskou scénu vrátil opět pár **Ekaterina Gordeeva** a **Sergej Grinkov**, který dokázal porazit krajany **Natalii Miškutěnkovou** a **Artura Dmitrieva**. Porážkou sportovního páru **Mishkutenok - Dmitriev** získali olympijské zlato. Za svou kariéru dokázal sportovní pár **Ekaterina Gordeeva** a **Sergej Grinkov** vyhrát celkem 3 mistrovství Evropy, 4 mistrovství světa a 2 olympijské zlaté medaile. (Мишин 2007, s. 505; Спорт, 2019)

Poslední, v pořadí již XVIII., Zimní olympijské hry se konaly na konci 90. let 20. století Na XVIII. Zimních Olympijských hrách v Naganu v kategorii sportovních dvojic zvítězili

O. Kazakovova - A. Dmitrijev.⁸ (газета.ру, 2019)

2.2.2. ÚSPĚCHY SOVĚTSKÝCH KRASOBUSLAŘŮ V DISCIPLÍNĚ TANEC NA LEDĚ

První zmínky a první velké úspěchy z disciplíny tanec na ledě pochází z konce 60. let 20. století. V roce 1969 se konalo mistrovství Evropy v Garmisch-Partenkirchenu. V disciplíně tanec na ledě obsadila taneční dvojice **Pachomovová s Gorškovem** třetí místo. Téhož roku se uspořádalo mistrovství světa v Colorado Springs. V kategorii tanec na ledě obsadili druhou příčku **Pachomovová s Gorškovem**, kteří vylepšili doposud nejlepší 3. místo z mistrovství Evropy v Garmisch-Partenkirchenu. Svého zlatého triumfu se dočkala dvojice **Pachomovová – Gorškov** pod vedením trenérky **E. Čajkovské** až v roce 1970 na mistrovství světa v Coloradu. Jejich zlatý triumf pokračoval až do roku 1974. Vrchol své kariéry zaznamenal taneční pár na olympiádě v Innsbrucku v roce 1976, kde získal zlatou medaili. **Pachomovová s Gorškovem** se tak stali prvním tanečním párem, který vyhrál zimní olympijské hry v kategorii tanec na ledě.⁹ (Dědič 1976, s. 17, 33; Мишин 2007, s. 503; sports.ru, 2013)

V roce 1964 po absolvování baletní školy se **E. Čajkovská** začala plně věnovat trenérské krasobruslařské činnosti. **Čajkovská** trénovala mnoho krasobruslařů, mezi ty, kteří dosáhli největších úspěchů, patří taneční pár **Liudmila Pachomovová a Alexandr Gorškov**,

---

⁸ **OBRÁZEK 10** - OKSANA KAZAKOVA - ARTUR DMITRIEV

⁹ **OBRÁZEK 5** - LIUDMILA PACHOMOVÁ - ALEXANDR GORŠKOV

Vladimír Kovalev a **Marii Butyrskou**. Pod vedením **Čajkovské** vyhráli její žáci celkem 15 zlatých medailí na mistrovstvích světa. Kromě těchto výsledků se její žáci umísťovali na předních příčkách národních soutěží, a dokonce vyhrávali i olympijské hry. Úspěchy, které dokázali žáci sklidit na domácích i mezinárodních soutěžích, vynesli **Čajkovské** pozici druhého nejlepšího trenéra v historii krasobruslení. Její trenérská činnost pokračovala až do roku 1997. Působila jako trenérka v krasobruslařském klubu Dynamo a stala se předsedkyní trenérské rady ruského národního týmu krasobruslařů. Své baletní zkušenosti dokázala aplikovat do choreografií na ledě, a tak zvýšila obtížnost krasobruslařských prvků. (stuki-druki.com, 2021)

Na taneční úspěchy **Pachomovové** a **Gorškova** navázali **Irina Moiseeva - Andrej Minenkov** a **Natalia Liničuk - Gennadi Karponosov**. V dětství **Irina Moiseeva** i **Andrej Minenkov** nebyli považováni za úspěšné. Jejich krasobruslařský výkon, jakožto jednotlivců, byl na průměrné úrovni bez vidiny jakéhokoliv velkého úspěchu. Oba dva se proto rozhodli zkusit cestu sportovního tance na ledě a vyplatilo se. Jejich prvním trenérem se stal **Igor Aleksandrovič Kabonov**, který rozpoznal jejich talent a vedl je na cestě k úspěchu. Na ZOH v rakouském Innsbrucku obsadila taneční dvojice **Moiseeva - Minenkov**, již pod vedením trenérky **Tatiany Tarasové**, stříbrnou pozici. Mezi největší úspěchy taneční dvojice **Moiseeva - Minenkov** patří celkem 2 tituly mistrů Evropy, mistrů světa, stříbrná a bronzová olympijská medaile ze ZOH v Innsbrucku a Lake Placid. (24smi.org, 2020)

Mezi konkurenty taneční dvojice **Moiseeva - Minenkov** nepochybně patřila taneční dvojice **Natalia Liničuk - Gennadi Karponosov**, kteří po úspěších na mezinárodních soutěžích se setkali s problémem. Podle Championat.com (2021) sovětské specialisté na krasobruslení přiznali nadřazenost dvojice **Irina Moiseeva** a **Andrej Minenkov**. I přes veškerou snahu tanečního páru **Liničuk - Karponosov** nemohli kvůli neobjektivním rozhodčím dosáhnout lepšího výsledku. Pozdější spolupráce s **Elenou Čajkovskou**, **Elenou Anatolyevnoj** a gruzínským choreografem **Vakhtang Chabukiani** přinesla páru **Liničuk - Karponosov** zasloužený úspěch. V roce 1980 na ZOH v Lake Placid vyhráli zlaté olympijské medaile. (Championat.com, 2021)

Neméně velkého úspěchu dosáhl taneční pár **Natalia Bestemianova - Andrej Bukin**. Na svém prvním mistrovství SSSR v roce 1978 vyhráli třetí místo a následující rok byli na mistrovství světa, kde obsadili na sovětské poměry pouhé 10. místo. Z počátku své kariéry vyhrávali soutěže na domácích mistrovstvích. Na mezinárodních závodech v letech 1981-1984 dominoval britský taneční pár Jane Torvillová - Christopher Dean, proto ve většině případů získali stříbrné medaile. Na ZOH v Sarajevu obsadili druhé místo, právě za zmiňovaným párem Torvillová - Dean. V letech 1985-1988 již dominují na mistrovstvích světa, stávají se neporazitelným tanečním párem. Svůj největší úspěch zažil taneční pár **Natalia Bestemianova - Andrej Bukin** na ZOH v Calgary roku 1988, kde pod vedením trenérky **Tatiany Tarasové** předvedl bezchybné jízdy, a nenašl tak ve startovním poli své přemožitele. (sports.ru, 2021)

V roce 1992 se uskutečnily v Albertville XVI. zimní olympijské hry. V kategorii tanec na ledě zvítězili **Marina Klimová a Sergej Ponomarenko**, na třetím místě se umístil taneční pár **Maya Usova a Alexandr Žulin** za SNS. (championat.com, 2010)

Na konci 90. let 20. století se konaly XVIII. zimní olympijské hry v Naganu. V kategorii tanců na ledě zvítězila dvojice **P. Griščuk a E. Platov**. Od roku 1976 byla zahrnuta kategorie tanec na ledě do olympijského programu. Až do roku 2000 byli ruští krasobruslaři v tomto sportu takřka neporazitelní. Olympijské hry v Naganu uzavírají úspěšnou éru sovětského - ruského krasobruslení kategorie sportovních párů a tanců na ledě. (Мишин 2007, s. 505; russia.com, 2021)

Krasobruslení sportovních dvojic a tanečních párů mělo v SSSR velký úspěch. Od konce 50. let 20. století zažívají tyto dvě kategorie svůj největší rozmach. Sovětské sportovní a taneční krasobruslařské dvojice jasně dominují na evropských, světových, a dokonce i olympijských závodech. Od roku 1964 do rozpadu SSSR nevyhrály, v kategorii sportovní pár na olympijských hrách žádné jiné sportovní dvojice než ty sovětské. Podobného úspěchu dosahuje i krasobruslení sovětských tanečních párů, které od druhé poloviny 19. století také dominovaly na zimních olympijských hrách.

2.3. Úspěchy sovětských krasobruslařů v disciplínách „jednotlivců a jednotlivkyň“

Stejně tak jako krasobruslařské kategorie sportovních párů a tanců na ledě zaznamenávají kategorie jednotlivců a jednotlivkyň velký úspěch. V druhé polovině 50. let 20. století došlo k velkému rozvoji sovětského krasobruslení. Od těchto let se sovětské krasobruslaře umisťují na předních pozicích na domácích i mezinárodních soutěžích. (Мишин 2006, s. 210; Мишин 2007, s. 318; Dědič 1976, s. 16-17)

2.3.1. KRASOBRUSLENÍ SOVĚTSKÝCH JEDNOTLIVCŮ

V dubnu roku 1956 proběhlo v Moskvě vůbec první mistrovství SSSR v krasobruslení, které se konalo na umělém kluzišti. Na tomto mistrovství zvítězil v kategorii jednotlivců **O. Simantovsky**. (Мишин 2006, s. 210; Dědič 1976, s. 16-17)

V roce 1969 se konalo mistrovství Evropy v krasobruslení v německém Garmisch-Partenkirchenu. Na mistrovství Evropy nezískali sovětské krasobruslaře úspěch výhradně v kategorii sportovních dvojic. V disciplíně jednotlivců vyhrál bronzovou medaili šestinásobný mistr SSSR v krasobruslení **Sergej Četveruchin**. (Dědič 1976, s. 17, 33; Мишин 2007, s. 503)

Sergej Četveruchin, později jeden z nejvýznamnějších sovětských krasobruslařů, se začal věnovat krasobruslení až ve svých 9 letech. Jeho kroky ho nejprve vedly k baletu a tanci, později však zvolil alternativní metodu – krasobruslení. Své krasobruslařské nadání rozvíjel pod vedením trenérky **Tatyany Tolmačevy**. Mezi významné žáky **Tatyany Tolmačevy** patřili **Vladimir Kovalev**, **Liudmila Pachomovová**, **Elena Čajkovská**... **Sergej Četveruchin** dokázal přenést na led své baletní zkušenosti, naučil se lehkosti, rychlosti a byl známý svou pružností. V roce 1963 vystoupil v zámoří a stal se tak prvním sovětským krasobruslařem, který vystoupil v zámoří. Po neúspěších na mezinárodních soutěžích odešel **Četveruchin** roku 1963 od trenérky **Tolmačevy** pod vedení trenéra **Stanislava Žuka**. Výkonnost **Četveruchina** se pod vedením **Žuka** zlepšila. **Stanislav Žuk** dokázal dovést **Četveruchina** k olympijským medailím.¹⁰ (gazeta.ru, 2019)

---

¹⁰ **OBRAZEK 3** - SERGEJ ČETVERUCHIN

Na XI. zimních olympijských hrách v Sapporu úspěšně reprezentoval SSSR také sovětský krasobruslař **Sergej Četveruchin**. V kategorii jednotlivců obsadil druhé místo a stal se tak prvním sovětským krasobruslařem, který zaznamenal úspěch na ZOH. Slávu v krasobruslení nezískávaly pouze sportovní dvojice a taneční páry. V roce 1975 zvítězil poprvé na mistrovství Evropy v Kodani sovětský krasobruslař **Vladimír Kovaljev**. Pod vedením trenérky **Tatyany Tolmačevy** předvedl vynikající figury, otočky a přesnou techniku. Téhož roku na mistrovství světa v krasobruslení v americkém Colorado Springs vyhrál poprvé v historii, v kategorii jednotlivců, sovětský krasobruslař **S. Volkov**. Druhé místo obsadil **V. Kovaljev**. V roce 1976 se v rakouském Innsbrucku konaly IX. zimní olympijské hry, na kterých **V. Kovaljev** s pomocí trenérky **E. Čajkovské** vyhrál stříbrnou medaili. Poté v roce 1977 a 1979 ovládl mistrovství světa v kategorii jednotlivců. Dalším významným sovětským krasobruslařem byl **Igor Bobrin**. Ten pod vedením trenéra **Jurie Ovčenika** vyhrál v roce 1981 mistrovství Evropy a téhož roku se umístil na třetím místě na mistrovství světa v americkém Hartfordu. O rok později vyhrál bronzovou medaili na mistrovství světa v Lyonu. (Чайковская 2003, s. 18; championat.com, 2021)

Od roku 1984 se na světové krasobruslařské scéně pod vedením trenéra **Stanislava Žuka** předvedl další z řad sovětských krasobruslařů - **Alexandr Fadějev**, který na své první světové soutěži obsadil bronzovou pozici. O rok později na mistrovství světa v Tokiu dokázal vybojovat pro sovětský svaz zlatou medaili. Ačkoliv byl **Fadějev** prvním krasobruslařem, který do svého krasobruslařského programu zahrnul čtverný toeloop, tři a půl otáčky axel, trojný lutz s trojným toeloopem a další, jeho představení nevypadala jako série skoků. Každá z jeho jízd byla velmi energická, diváky přilákal svými přirozenými pohyby na hudbu a elegancí. V letech 1987 a 1988 vyhrál mistrovství Evropy a na mistrovství světa obsadil bronzovou příčku. Od roku 1988 začal **Fadějev** spolupracovat s trenérem **Stanislavem Leonovičem**. Na XV. ZOH v Calgary byl považován za jednoho z kandidátů na olympijskou medaili, bohužel jeho bodový zisk nestačil na získání olympijské medaile. **Alexandr Fadějev** skončil na 4. místě, těsně za svým krajanem **Viktorem Petrenkou**. Posledním jeho mezinárodním úspěchem bylo mistrovství Evropy v Birminghamu, kde v roce 1989 dokázal naposledy zvítězit. Za svou krasobruslařskou kariéru se stal držitelem dvou bronzových a čtyř zlatých medailí z mistrovství Evropy, třech bronzových a jedné zlaté medaile z mistrovství světa. (газета.py, 2019; sports.ru, 2019)

V roce 1991 dochází k postupnému rozpadu SSSR. S rozpadem SSSR jsou spjata i nová prohlášení o vstupu jednotlivých zemí do ISU. Po rozpadu SSSR se u mnoha konkurentů sovětských krasobruslařů objevila naděje, že dojde k poklesu sovětského - ruského krasobruslení. To se však nestalo, ruští krasobruslaři i po rozpadu SSSR zůstávají na vrcholu světového krasobruslení. Od 8. prosince 1991 do roku 1993 vystupují krasobruslaři na mezinárodních soutěžích pod vlajkou SNS. V roce 1992 se konaly XVI. zimní olympijské hry ve francouzském Albertville. Olympijským vítězem se stal trojnásobný mistr Evropy, mistr světa a bronzový olympionik z Calgary **Viktor Petrenko** reprezentující SNS. Ve svém dětství **Viktor Petrenko** absolvoval krasobruslařskou školu v Oděse. Už v této době se u něho projevoval krasobruslařský talent. Již ve svých 13 letech vyhrál juniorské mistrovství SSSR a o rok později zvítězil na mistrovství světa juniorů v japonském Sapporu. Krasobruslařský talent **Petrenka** se neustále zvyšoval. Na olympijských hrách v Calgary předvedl elegantní jízdu "ДОН КИХОТ", za kterou si vysloužil bronzovou olympijskou medaili. Za vrchol jeho sportovní kariéry jsou považovány ZOH v Albertville, kde i přes několik drobných chyb ve volném programu dokázal zvítězit. Stal se tak prvním krasobruslařem, který vyhrál olympijské hry pod vlajkou SNS. (tribuna.com, 2015; Мишин 2007, s. 505; radiosputnik, 2021)

Na konci 90. let 20. století se konaly XVIII. zimní olympijské hry v Naganu. Ve všech krasobruslařských disciplínách, vyjma kategorie jednotlivkyň, zvítězili zástupci Ruské federace, v kategorii jednotlivců to byl krasobruslař **I. Kulik**. (Мишин 2007, s. 505)

2.3.2. KRASOBUSLENÍ SOVĚTSKÝCH JEDNOTLIVKYŇ

V roce 1956 se konalo první mistrovství SSSR v krasobruslení na umělém kluzišti Тульские Лужники. Toto mistrovství se konalo v Moskvě. V kategorii jednotlivkyň zvítězila **E. Osipova** (Мишин 2006, s. 210; Dědič 1976, s. 16-17)

V 60. letech 20. století působili v Leningradské škole Dynamo trenéři **Sergej Michaljovič Loginov** a **Valeria Josufovna Retevych**, kteří vychovali řadu krasobruslařů, jež se vryli do historie ruského krasobruslení. Mezi významné odchovance můžeme zařadit **Tatianu Pavlovskou**, **Elenu Alexandrovnu** (šampionka SSSR pro rok 1970), **Natálii Grinevič** apod. (Мишин 2007, s. 354)

Až do poloviny 80. let 19. století ženské krasobruslení v SSSR zaostávalo, doposud se ženské úspěchy nemohly vyrovnávat těm mužským. První krasobruslařka, která triumfovala na světovém a evropském mistrovství, byla moskevská krasobruslařka **E. Vodorezová**. Výjimečný krasobruslařský talent se v **Eleně Vodorezové** objevil již ve 12 letech, kdy na něj upozornil trenér **Stanislav Žuk**. S přibývajícími lety se **Vodorezová** neustále zlepšovala, její slabou stránkou ale byly povinné figury, kvůli kterým se nemohla zprvu umisťovat na předních příčkách. Podle championat.com byla v 15 letech **Vodorezové** diagnostikována revmatoidní artritida. Navzdory těžké nemoci dokázala **Vodorezová** získat v roce 1983 pro SSSR stříbrnou medaili z mistrovství Evropy a bronzovou medaili z mistrovství světa.¹¹ (Чайковская 2003, s. 19; championat.com, 2020)

V roce 1984 na zimních olympijských hrách v Sarajevu získala pro SSSR v kategorii jednotlivkyň, svěřenkyně trenéra **Vladimíra Kovaleva**, **Kira Ivanova** první bronzovou olympijskou medaili. Začátek krasobruslařské kariéry **Ivanové** nebyl snadný. Svou krasobruslařskou kariéru začala ve sportovní škole Spartak pod vedením trenérky **Iriiny Anikanové**, ta však neobjevila u **Ivanové** talent. Po změně trenéra začala výkonnost **Kiri Ivanové** stoupat. **Viktor Kudrjavcev** našel v **Ivanové** talent a dokázal ho u krasobruslařky rozvíjet. Již ve svých 16 letech **Ivanová** vyhrála pod vedením **Kudrjavceva** mistrovství SSSR v krasobruslení. Podle sport24.ru (2021) “Иванова продолжает упорно тренироваться, вставляет в программу сложнейшие в то время тройные прыжки”. V roce 1981 dokázala **Ivanová** opět zvítězit na mistrovství SSSR. Po úspěších, kterých dosáhla pod vedením **Viktora Kudrjavceva**, odchází k **Vladimíru Kovalevovi**. Vrchol své kariéry zaznamenala **Kira Ivanova** na ZOH v Sarajevu, kde po provedení volné jízdy s obtížnými skoky vyhrála bronzovou olympijskou medaili. Od poloviny 90. let 20. století pak začala skupina moskevských krasobruslařek „dobývat“ vrcholy evropského a světového krasobruslení. Mezi nejznámější krasobruslařky této doby patří mnohonásobná mistryně Evropy a pozdější dvojnásobná mistryně světa a dvojnásobná olympijská medailistka **Irina Slucká** a mistryně světa a dvojnásobná mistryně Evropy **Maria Butyrská**. (Чайковская 2003, s. 19; championat.com, 2016; sport24.ru, 2021; gazeta.ru, 2019)

---

¹¹ **OBRÁZEK 4** - ELENA VODOREZOVA

Roku 1992 byla založena nezávislá veřejná organizace „Federace krasobruslení Ruska“, která sdružovala všechny krasobruslaře v zemi. Důležité bylo schválení této organizace ISU a Ruským olympijským výborem. Bez schválení organizace těmito institucemi by nemohli ruští krasobruslaři vystupovat na mezinárodních soutěžích. Hlavním úkolem „Ruské krasobruslařské federace“ bylo sdružení, popularizace a rozvoj ruského krasobruslení.

V samotném čele „Ruské krasobruslařské federace“ stojí prezident. Od vzniku federace se ve funkci prezidenta vystřídal **Valentin Pisejev** s **Alexandrem Gorškovem**. Řídícím orgánem krasobruslařské federace je konference, svolávaná jednou za 2 roky. V období mezi konferencemi řídí federaci výkonný výbor, ten se skládá z 24 členů. Na XVII. zimních olympijských hrách v roce 1994, které se konaly v norském Lillehammeru krasobruslaři již nevystupovali pod vlajkou SNS. (Мишин 2007, s. 505; Ruská krasobruslařská federace 2020)

Poslední významnou událostí v krasobruslení jednotlivkyň 20. století bylo mistrovství světa v Helsinkách. To se odehrávalo v roce 1999. V kategorii jednotlivkyň zde vyhrála ruská krasobruslařka **M. Butyrská**. Stala se tak první ruskou vítězkou mistrovství světa po rozpadu SSSR. (Мишин 2007, s. 505)

Krasobruslení se **Marie Butyrská** začala věnovat ve svých 5 letech. **Marie Butyrská** patřila k nejlepším studentům trenérky **Eleny Vodorezové**. Po přechodu k trenérce **Galině Vasilkevič**, doposud nadějná mladá krasobruslařka začala ztrácet naděje na úspěch a touhu věnovat se dále krasobruslení. Nebýt **Eleny Čajkovské**, svět by nikdy nepoznal takto úspěšnou krasobruslařku. **Čajkovská** rozvíjela krasobruslařský styl **Butyrské** v duchu baletu. Ladnost a preciznost tak vynesl **Butyrské** řadu triumfů, které získávala i na počátku 21. století.¹² (24smi.org, 2020)

První světová válka, Velká říjnová socialistická revoluce a později také druhá světová válka měly negativní vliv na rozvoj sovětského krasobruslení. Po VŘSR dochází k pozvolnému obnovování krasobruslení, otevírají se nová kluziště, krasobruslení se začíná opětovně věnovat více a více lidí. Ovšem tento trend byl zpočátku pozvolný. Až po druhé světové válce nabírá krasobruslení rychlé tempo. Od 50. let 20. století začíná být sovětské

---

¹² **OBRÁZEK 8 - MARIE BUTYRSKÁ**

krasobruslení na svém vrcholu, kde setrvává až do rozpadu SSSR. Sovětští krasobruslaři dominují pod vedením těch nejlepších trenérů na mezinárodních, světových, a dokonce i olympijských závodech takřka ve všech kategoriích. Do svých programů zařazují prvky baletu a těžké figury, čímž se stávají jedni z nejlepších na světě. Řada sovětských krasobruslařů a také trenérů se svými úspěchy zapsala do historie celého krasobruslařského sportu.

3. KRASOBRUSLENÍ V RUSKÉ FEDERACI

3.1. Vývoj krasobruslení v Ruské federaci ve 21. století

Konec 20. století a začátek 21. století pokračuje ve znamení velkého úspěchu teď již ruských krasobruslařů. Po rozpadu SSSR nedošlo k žádnému omezení sportovních aktivit. Ruská škola krasobruslení tak mohla plynule navázat na tu sovětskou. Po rozpadu SSSR se na ruské krasobruslařské scéně jednotlivců objevují jména jako **Jevgenij Pljuščenko**, **Alexej Jagudin**, **Alexej Urmanov**, **Ilja Kulik** apod. Neméně známými jmény disponovala v tomto období také kategorie jednotlivkyň, kterou představují **Marie Butyrská**, **Irina Slucká**, **Jevgenija Medveděvová**, **Adelina Sotnikovová**. (sports.ru, 2018; olympteka.ru, 2020; Figure skating biographies, 2021; 24smi.org, 2020)

Kategorie sportovních a tanečních párů také plynule navázala na úspěchy sovětské éry. Na konci 20. a začátku 21. století se mezi výborné ruské párové závodníky řadí **Oksana Kazakovova - Artur Dmitrijev**, **Jelena Běrežná - Anton Sicharulidze**, **Tatiana Totmaninová - Maxim Marinin** a **Tatiana Volosožarová - Maxim Trankov**. Postupem času se mezi světovou špičku sportovních párů dostávají asijské, evropské a zámožské dvojice, hlavně díky své technické náročnosti. Krasobruslení sportovních párů se tak nestává výhradně ruskou záležitostí, jako tomu bylo ve 20. století. Co se týče ruské školy tance na ledě, ta byla na přelomu 20. a 21. století reprezentována krasobruslaři **Oksanou Griščuk - Jevgeniem Platonovem**, **Angelikou Krylovovou - Olegem Ovsjanikovem** či **Tatyanou Navkovou - Romanem Kostomarovem** a **Irinou Lobačevovou - Iljou Averbuchem**. V porovnání se sovětskou školou krasobruslení sportovních a tanečních párů můžeme říci, že ve 21. století ruští krasobruslaři již v tak velké míře nedominují světovým závodům.^{13 14} (Hrázská 2016, s. 13)

3.1.1. NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ KRASOBRUSLAŘI V RUSKÉ FEDERACI

Tak jako v každém sportu, tak i v krasobruslení probíhá mezi závodníky rivalita. Největší rivalita v kategorii jednotlivců probíhala na přelomu 20. a 21. století mezi **Jevgenijem Pljuščenkem** a **Alexejem Jagudinem**. (Valtová, 2016)

---

¹³ TAB. 3: POČTY MEDAILÍ Z MISTROVSTVÍ SVĚTA V KRASOBRUSLENÍ RUSKÝCH KRASOBRUSLAŘŮ V LETECH 1992-2021.

¹⁴ TAB. 4: POČTY MEDAILÍ ZE ZOH V KRASOBRUSLENÍ RUSKÝCH KRASOBRUSLAŘŮ V LETECH 1992-2018.

Svou sportovní kariéru začal **Alexej Jagudin** v roce 1984 pod vedením sovětského mistra sportu **Alexandra Majorova**. V roce 1992 přestoupil pod trenéra **Alexeje Mishina**, zde se poprvé setkal se svým pozdějším sokem **Jevgenijem Pljuščenkem**. Pod vedením trenéra **Mishina** se dostalo **Jagudinovi** prvních úspěchů v juniorské kategorii. Po absolvování Státní akademie tělesné kultury se roku 1997 stal zasloužilým mistrem sportu Ruské federace. O rok později přestoupil **Alexej Jagudin** k trenérce **Tatianě Tarasové** z toho důvodu, že **Alexej Mishin** věnoval velké množství času jeho rivalovi, **Alexeji Pljuščenkovi**. Spolupráce **Jagudina** s trenérkou **Tatianou Tarasovou** přinesla krasobruslaři významný úspěch. **Alexej Jagudin** zaznamenal nejen výrazné zdokonalení techniky, ale také se zlepšil jeho celkový umělecký potenciál. Od roku 1999 do konce své kariéry roku 2003 svádí **Alexej Jagudin** souboj na krasobruslařské scéně se svým krajanem **Jevgenijem Pljuščenkem**. Na světových a evropských mistrovstvích byl úspěšnější Jagudin, kdežto na ruských mistrovstvích dominoval **Pljuščenko**. Na mistrovství Ruska v krasobruslení v roce 2002 předvedl **Jevgenij Pljuščenko** čtverný toeloop, trojný toeloop a trojný rittberger, stal se prvním krasobruslařem, který předvedl takovouto kombinaci skoků.¹⁵ (24cmi, 2021; stuki-druki.com, 2020)

Rivalita mezi těmito krasobruslaři byla obrovská. Zrak diváků se upnul na XIX. ZOH v Salt Lake City, kde podle Valtové (2016) bylo Rusko jasným favoritem pro získání dvou medailí. Otázka však byla, kdo se stane olympijským mistrem v krasobruslení pro rok 2002. **Jevgenij Pljuščenko** udělal ve svých jízdách několik drobných chyb, kvůli kterým se XIX. olympijským mistrem v krasobruslení stal **Alexej Jagudin**. Za technickou stránku své jízdy získal **Jagudin** známku 5,9 a za umělecký dojem obdržel čtyři nejvyšší známky 6,0. Stal se prvním krasobruslařem, který dosáhl tak vysokého bodového zisku za umělecký dojem v historii. Svou kariéru ukončil v roce 2002. Celý svět si **Alexeje Jagudina** pamatuje jako trojnásobného mistra Evropy, čtyřnásobného mistra světa a olympijského vítěze z XIX. ZOH. (24cmi, 2021)

Od ukončení kariéry **Alexeje Jagudina** nenašel **Jevgenij Pljuščenko** na světové krasobruslařské scéně žádného konkurenta. Sérii ruských vítězství na mistrovství světa ukončuje v roce 2005 kanadský krasobruslař Stéphane Lambiel. Od roku 2005 do roku 2019 nevyhrál mistrovství světa ani se neumístil na druhé pozici žádný z ruských

---

¹⁵ **OBRÁZEK 7 - JEVGENIJ PLJUŠČENKO**

krasobruslařů. I přes neúspěchy ruských krasobruslařů na světových mistrovstvích dokázal v kategorii jednotlivců na XX. ZOH v Turíně vyhrát **Jevgenij Pljuščenko**. Dalšího velkého úspěchu dosáhl **Pljuščenko** o 4 roky později na XXI. ZOH ve Vancouveru, kde vyhrál olympijské stříbro. Svou kariéru ukončil na konci března roku 2017 jakožto sedminásobný mistr Evropy, trojnásobný mistr světa a dvojnásobný olympijský vítěz - v kategorii jednotlivců a v týmové soutěži na olympijských hrách v Soči. (stuki-druki.com, 2020)

V současné době mezi nejúspěšnější krasobruslaře patří **Mikhail Kolyada**, který v roce 2018 získal bronzovou medaili na mistrovství světa v italském Milánu. **Kolyada** tak ukončil neúspěšné období ruských krasobruslařů mezi lety 2012-2017. Oproti světovým mistrovstvím, kde se ruským krasobruslařům příliš nedařilo, na mistrovstvích Evropy dominovali na stříbrných a bronzových pozicích. V období 2013-2019 pokaždé vyhrál mistrovství Evropy španělský krasobruslař Javier Fernandez. Po skončení jeho kariéry v roce 2019 se po 8 letech vrací na stupně vítězů ruský krasobruslař **Dmitrij Aliev**. (idnes.cz, 2019)

3.1.2. NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ KRASOBRUSLAŘKY RUSKÉ FEDERACE

Jednou z nejvýznamnějších ruských krasobruslařek je bezpochyby **Irina Slucká**, která již v 17 letech získala první zlatou medaili z evropského mistrovství z roku 1996. V téže roce získala také bronzovou medaili z mistrovství světa. Celou svou sportovní kariéru spolupracovala **Slucká** s trenérkou **Žanou Gromovou**, pod jejímž vedením předváděla ohromující výkony. Po úspěších v juniorské kategorii předváděla skvělé výkony i v kategorii seniorů. V roce 1998 se zúčastnila ZOH v Naganu, kde obsadila 5. místo. Na XIX. ZOH v Salt Lake City předvedla **Slucká** úctyhodný výkon, za který získala stříbrnou olympijskou medaili. Úspěšné období 2000-2003 v životě krasobruslařky, které jí přineslo řadu zlatých medailí na evropských i světových mistrovstvích, přerušilo onemocnění cév. Již v roce 2005 se na krátký čas opětovně vrací na pozici nejlepší krasobruslařky světa, kdy vyhrává mistrovství světa v Moskvě. Na XX. ZOH v Turíně v roce 2006 obsadila třetí místo a ještě v téže roce **Irina Slucká** ukončuje kariéru profesionální krasobruslařky. Po odchodu ze "světa" krasobruslení se ve spojení s krasobruslením objevuje v televizním pořadu Ледниковый период, Ледниковый период - 3 a poté v roce 2006 společně s **Jevgeniem Pljuščenkem** pořádá televizní show Звезды на льду. (24smi.org, 2021; osobnosti.cz, 2021)

Na rozdíl od ruských krasobruslařských jednotlivců, kteří v současné době nezaznamenávají tak razantní mezinárodní úspěchy, kategorie jednotlivkyň naopak úspěchů dosahuje. Od roku 2014 do současné doby na mistrovstvích Evropy nevyhrály ani se neumístily na druhé pozici Žádné jiné reprezentantky než ruské. Mohu konstatovat, že v období 2014-2020 v kategorii jednotlivkyň dominují především ruské krasobruslařky a to jak na evropských, tak na světových mistrovstvích v krasobruslení. Mezi nejúspěšnější současné krasobruslařky patří **Jevgenija Medveděvová**, která získala 2 zlaté medaile z mistrovství světa v letech 2016-2017 a stříbrnou olympijskou medaili z XXIII. ZOH. Dále **Alina Zagitovová**, která se může pyšnit zlatou medailí z mistrovství světa 2019 a také zlatou medailí z XXIII. ZOH v Pchjongčchangu. Historicky nejúspěšnějším mistrovstvím světa se pro ruské krasobruslařky stalo to ve švédském Stockholmu na jaře roku 2021. Kategorii jednotlivkyň suverénně ovládly ruské krasobruslařky. Mistryně světa pro rok 2021 se stala **Anna Ščerbakovová**, na druhé pozici se celkově umístila **Elizaveta Tuktamyševová**, která již ve své kategorii ovládla mistrovství světa 2015 v Šanghaji. Bronzovou medaili si ze Stockholmu odvezla Ruska **Alexandra Trusovová**. (Figure skating biographies, 2021)

3.1.3. NEJVÝZNAMNĚJŠÍ KRASOBRUSLAŘSKÉ SPORTOVNÍ DVOJICE V RUSKÉ FEDERACI

V kategorii sportovních párů byla na přelomu 20. a 21. století značná konkurence ruských sportovních dvojic. Mezi ty nejúspěšnější se řadil pár **Jelena Běrežná - Anton Sicharulidze**. Svůj první velký úspěch zaznamenal sportovní pár v roce 1998 na mistrovství světa v americkém Minneapolis, kde pár **Běrežná - Sicharulidze** zvítězil před sportovním párem Jenni Meno - Todd Sand. V téže roce na XVIII. ZOH v Naganu skončil pár na druhém místě, těsně za svými krajany **Oxanou Kazakovovou - Arturem Dmitrievem**. O rok později **Jelena Běrežná - Anton Sicharulidze** pod vedením **Tamary Moskviny** zopakovali skvělý výsledek na mistrovství světa v Helsinkách, kde obhájili světové zlato. Vrchol své kariéry zaznamenal sportovní pár na XIX. ZOH v Salt Lake City. Po jízdě plné obtížných skoků a figur skončil pár **Běrežná - Sicharulidze** na prvním místě i přes to, že při své jízdě zaznamenal pád. Kanadský sportovní pár Jamie Saléová - David Pelletier předvedl čistě provedenou volnou jízdu, za kterou však získal nižší bodové hodnocení za umělecké provedení než ruský pár **Běrežná - Sicharulidze**. Bodový zisk obou párů byl totožný. O olympijském vítězi mělo rozhodnout 9 rozhodčích. Pět rozhodčí se vyslovilo

pro ruský pár **Běrežná - Sicharulidze**, tudíž pár vyhrál XIX. ZOH. Rozsudek rozhodčích vnesl vlnu kritiky. Po důkladném prozkoumání závodů bylo zjištěno podplacení jedné z rozhodčích ve prospěch Rusů. Kanadský sportovní pár Jamie Saléová - David Pelletier obdržel za svůj výkon také zlaté olympijské medaile. Na ZOH v Salt Lake City v kategorii sportovních párů byli stanoveni 2 olympijští vítězi. **Jelena Běrežná - Anton Sicharulidze** a Jamie Saléová - David Pelletier, stříbrná medailová pozice tak nebyla nikým v této kategorii obsazena. Ještě téhož roku oznámil sportovní pár **Jelena Běrežná - Anton Sicharulidze** konec své sportovní kariéry. (idnes.cz, 2002; sport.ihned.cz, 2014; Газета.py, 2019)

Mezi další významné sportovní dvojice patří **Tatiana Totmjaninová - Maxim Marinin**, kteří ovládli v letech 2002-2006 evropské mistrovství v krasobruslení sportovních dvojic. Svůj vrchol sportovní kariéry zaznamenal sportovní pár **Tatiana Totmjaninová - Maxim Marinin** na XX. ZOH v Turíně v roce 2006. **Totmjaninová** s **Marininem** vyhráli zlatou olympijskou medaili a tím také ukončili svou sportovní kariéru. V současné době nejlepším ruským sportovním párem na světové úrovni je **Jevgenija Tarasova - Vladimír Morozov**, kteří obsadili v letech 2018-2019 druhé místo na mistrovství světa v krasobruslení. Na již zmiňovaném mistrovství světa ve Stockholmu zvítězil sportovní pár **Anastasia Mišinová - Aleksandr Galljamov**, bronzovou příčku obsadili krajané **Aleksandra Boikova - Dmitrij Kozlovskii**. (Figure skating biographies, 2021)

3.1.4. NEJVÝZNAMNĚJŠÍ KRASOBRUSLAŘSKÉ TANEČNÍ PÁRY V RUSKÉ FEDERACI

Ani v kategorii tanec na ledě nechybějí na konci 20. a začátku 21. století ruské taneční páry. Stejně tak, jako tomu bylo v kategorii sportovních párů, i v kategorii tanec na ledě se objevuje řada úspěšných ruských reprezentantů. Mezi nejznámější taneční pár na přelomu století bezpochyby patří dvojice **Oksana Griščuk - Jevgenij Platonov**. Svoji taneční kariéru začala dvojice ve spolupráci s trenérkou **Natálií Dubovou**. V roce 1992 zaznamenala taneční dvojice svůj první úspěch na mistrovství světa, kde obsadila bronzovou příčku. Téhož roku po neshodě s trenérkou **Natálií Dubovou** odchází **Oksana Griščuk** k trenérce **Natálii Liničuk**. Nebýt **Oksany Griščuk**, která věřila ve svůj a **Platónův** úspěch, nejspíš by se jeden z nejúspěšnějších tanečních párů rozpadl. Později se ke spolupráci s trenérkou **Natálií Liničuk** přidává i **Jevgenij Platonov**. Po přestupu k **Natálii Liničuk** začal pár lépe prosperovat. Na mistrovství světa v Praze roku 1993 obsadili druhé

místo, o rok později na XVII. ZOH v norském Lillehammeru zvítězili. Od roku 1994 do roku 1997 zažíval taneční pár sérii vítězství na mistrovstvích světa. Ještě před vrcholem své sportovní kariéry taneční pár **Oksana Griščuk - Jevgenij Platonov** přechází ke spolupráci s trenérkou **Tatianou Tarasovou**. Rok 1998 představoval vrchol kariéry tohoto tanečního páru. Na XVII ZOH v Naganu pár **Griščuk - Platonov** porazil své krajany **Angeliku Krilovovou - Olega Ovsjanikova**, získal již své druhé olympijské zlato, a zapsal se tak do dějin. Vytvořili nový světový rekord jakožto první pár v kategorii tanec na ledě, který získal 2 olympijské zlaté medaile. V roce 1998 oznamuje pár konec své krasobruslařské kariéry. (24smi.org, 2021)

Mezi další významné ruské taneční dvojice, které se zapsaly do dějin ZOH, patří stříbrní medailisté z mistrovství světa ve Washingtonu z roku 2003 a stříbrní medailisté z XIX. ZOH **Irina Lobačevová - Ilja Averbuch**. **Tatyana Navková - Roman Kostomarov** se řadí mezi vůbec nejúspěšnější taneční pár v Ruské federaci. **Irina Lobačevová - Ilja Averbuch** jsou dvojnásobní mistři světa z roku 2004 a 2005 a držitelé zlaté olympijské medaile z roku 2006. Taneční pár **Oksana Domninová - Maxim Šabalin** také patří mezi páry, které se mohou pyšnit vítězstvím na mistrovství světa z amerického Los Angeles z roku 2009 a také držením bronzové medaile z XXI. ZOH v Calgary. V současné době nejúspěšnějším ruským tanečním párem je **Victoria Sinicinová - Nikita Katsalapov**, který se umístil na druhé pozici na mistrovství světa v roce 2019. Vyhrál mistrovství Evropy 2020 ve Štýrském Hradci a mistrovství světa 2021 ve Stockholmu.¹⁶ (Figure skating biographies, 2021)

Sovětská a ruská škola měly výrazný vliv na rozvoj krasobruslení jako sportu. Řada nejtěžších prvků byla představena právě sovětskými a později ruskými krasobruslaři. Jejich hluboký projev, přístup k jednotlivým figurám, provázanost prvků a figur, vztah k baletu a vynikající technika - právě těmito rysy je charakterizováno sovětské a později ruské krasobruslení. Nemalou zásluhu na stavu sovětského a ruského krasobruslení mají také sovětské a ruské trenéry, bez nich by svět neznal nejednoho talentovaného krasobruslaře. (russia.com, 2021)

---

¹⁶ **OBRAZEK 9 - TATYANA NAVKOVÁ - ROMAN KOSTOMAROV**

3.1.5. SYNCHRONIZOVANÉ KRASOBRUSLENÍ V RUSKÉ FEDERACI

Synchronizované krasobruslení se objevilo v SSSR až koncem 80. let 20. století. V SSSR se synchronizovaným krasobruslením zabýval trenér **Stanislav Žuk**. Trénoval dva až tři páry na ledě, jejichž úkolem bylo předvádět stejné prvky ve stejný okamžik, čímž vzniklo velké ledové představení. Synchronizované krasobruslení se představilo na světových závodech pod záštitou ISU až v roce 2000. Tým krasobruslařů se skládá z 16 až 20 krasobruslařů, mužů a žen. Součástí této disciplíny je jako u celého krasobruslení volný a krátký program. Cílem krasobruslařů je vytvořit představení jako celek, působit na diváka jednotně. Úspěchy na mistrovství světa v synchronizovaném krasobruslení zaznamenaly ruské týmy až v roce 2015, kdy na mistrovství světa v kanadském Hamiltonu obsadil třetí pozici ruský krasobruslařský tým **Paradise**. Dalšími úspěchy tento tým vynikal v letech 2016-2017, kdy zvítězil na mistrovství světa. V roce 2018 si petrohradský krasobruslařský tým **Paradise** připsal další úspěch na mistrovství světa ve Stockholmu, kde obsadil třetí pozici. Na juniorském mistrovství světa v synchronizovaném krasobruslení v letech 2017-2019 zvítězil tým **Юность**. (rpfm.ru, 2019; figure-skate.ru, 2021)

3.2. Krasobruslení na zimních olympijských hrách v Soči

Mezinárodní olympijský výbor rozhodl na svém zasedání v roce 2007 o pořádání XXII. zimních olympijských her v Soči. Zimní olympijské hry v Soči byly historicky první, které se uspořádaly na území Ruské federace. V pořadí již XXII. zimní olympijské hry se začaly konat 7. února 2014 a trvaly celkem 17 dní. Obrovskou zajímavostí a hrdostí pořadatelské země bylo to, že XXII. ZOH v Soči se zapsaly do historie díky své poloze olympijského dějiště. Soči a přilehlé okolí, kde byly pořádány olympijské hry, se nachází v subtropickém podnebném pásu. Doposud žádné zimní olympijské hry se nekonaly v takovémto, pro zimní sporty nepříznivém, podnebném pásu. Únorová průměrná teplota v Soči se pohybuje okolo 7 °C. To nejsou příznivé podmínky pro konání zimních sportů. Olympijské hry bylo proto třeba rozdělit na dvě části. Zimní sporty, které potřebovaly ke svému konání extravilán, byly přemístěny do 70 km vzdáleného horské střediska Красная Поляна a lyžařského areálu Роза Хутор. Výškový rozdíl obou měst činí kolem 500 výškových metrů. To znamená, že v horském středisku Красная Поляна byly nižší teploty než v Soči, proto se zde mohly konat sporty jako běh na lyžích, sjezdové lyžování a

další. V samotném městě Soči vznikl olympijský komplex, který zahrnoval velkou a malou ledovou arénu, arénu pro rychlobruslení, zimní areál sportu pro krasobruslení, curling arénu, olympijský stadion a hlavní olympijskou vesnici. (Тонкости туризма, 2021; meteobox.cz, 2021)

Náklady spojené s konáním XXII. Zimních olympijských her přesáhly o 500% očekávanou částku za konání. Nejenom že Ruská federace uspořádala Zimní olympijské hry v tak netypickém podnebném prostředí ale také celkovou uhrazenou částkou 50 miliard dolarů (v přepočtu 1,2 bilionů korun) zapsala XXII. Zimní olympijské hry do historie jako nejdražší sportovní událost na světě. (Apolena Ondráčková, 2018)

Krasobruslení na XXII. zimních olympijských hrách v Soči probíhalo v olympijském komplexu, v areálu sportu, který byl určen zejména pro krasobruslení. Areál sportu disponoval celkem 12 000 diváckými místy. Programy krasobruslařů byly rozděleny celkem do 10 soutěžních dnů. V kategorii jednotlivkyň vyhrála 18letá ruská krasobruslařka **Adelina Sotnikova**. Po krátkém programu **Sotnikova** dominovala na druhém místě v těsné blízkosti japonské závodnice Yuny Kimové. Po volných jízdách se **Adelina Sotnikova** dostala na první místo a po celkovém součtu bodů vyhrála před druhou Japonkou o více než 5 bodů. (Тонкости туризма, 2021; olympiteka.ru, 2020)

I v kategorii jednotlivců mělo Rusko na XXII. zimních olympijských hrách své zástupce. Největší pozornost byla upřena na krasobruslaře **Jevgenija Pljuščenka**. Při rozbruslení si však krasobruslař poranil operovaná záda a ještě před začátkem krátkého programu musel odstoupit. Poté oznámil konec své amatérské kariéry. V kategorii jednotlivců vyhrál japonský krasobruslař Yuzuru Hanyu. Ruské krasobruslařské páry byly na XXII. zimních olympijských hrách úspěšné nejvíce. Po úvodním krátkém programu na prvním místě dominoval krasobruslařský sportovní pár **Tatiana Volosožarová - Maxim Trankov**, na druhém místě německý sportovní pár **Aliona Savchenko - Robin Szolkowy** a na třetím místě ruský sportovní pár **Ksenia Stolbová - Fedor Klimov**. V krátkém programu však německý sportovní pár propadl, zajel až 4. nejlepší program, kdežto ruské sportovní páry předvedly suverénní krátký program a skončili na prvním a druhém místě. Po sečtení bodů z volné jízdy a krátkého programu zvítězil sportovní pár **Tatiana Volosožarová -**

Maxim Trankov a na druhém místě se umístili krajané **Ksenia Stolbová - Fedor Klimov**. (olympdeka.ru, 2020; idnes.cz, 2014)

V kategorii tanec na ledě byl na XXII. zimních olympijských hrách v Soči nejuspěšnějším ruský taneční pár **Elena Ilinychová - Nikita Katsalapov**, v obou svých jízdách zajel 3. nejlepší jízdu, tudíž se umístil i na celkovém 3. místě. Na XXII. zimních olympijských hrách v Soči měla premiéru ještě jedna krasobruslařská disciplína - týmový závod krasobruslařů, který se konal jako první krasobruslařská soutěž na olympijských hrách. Jednalo se o kombinaci všech krasobruslařských kategorií, za vítězství v jednotlivé skupině získalo družstvo krasobruslařů 10 bodů. Výsledná pozice byla dána součtem všech bodů ze všech kategorií. Nejuspěšnější v této disciplíně byli ruští krasobruslaři, kteří se ziskem 75 bodů z možných 80 vyhráli olympijské zlato. Ruská krasobruslařská výprava získala na XXII. zimních olympijských hrách v Soči celkem 3 zlaté, 1 stříbrnou a 1 bronzovou medaili. (olympdeka.ru, 2020)

XXII. ZOH v Soči představovaly pro Ruskou federaci výzvu v organizaci olympiády. Ruská federace mohla a také ukázala nemožné. ZOH v Soči se zapíše do historie rovnou z několika důvodů jakožto nejnákladnější ZOH v historii a také jako první ZOH, které se konaly v subtropickém pásu. Samozřejmě měly ZOH také pozitivní ekonomický vliv na Krasnodarský kraj. Došlo k rozvoji infrastruktury Soči a také po dobu konání olympiády vzniklo tisíce dočasných pracovních míst. ZOH v Soči však nenaplnily očekávání pořadatelské země a byly z hlediska rozpočtu ztrátové.

3.3. Popularizace krasobruslení v Ruské federaci

Krasobruslení představuje pro ruský národ nejenom obyčejný druh sportu, ale pro řadu lidí také dlouhou část života. Historické prameny nám napovídají, že krasobruslení se stalo oblíbené již za cara Petra I. Přírodní podmínky v Rusku jsou pro tento druh sportu optimální. Po většinu roku bylo možné zabývat se zimními sporty. A právě krasobruslení bylo a je v Rusku jedním z nejoblíbenějších zimních sportů. Krasobruslení v Rusku a pohled na něj ovlivnil především ruský balet. Ruští krasobruslaři často využívají baletních prvků, které zařazují do svých volných a krátkých programů, čímž výrazně zvyšují náročnost těchto programů. Také díky rozšíření televizní sítě v SSSR od 50. let 20. století dostává širší okruh lidí ponětí o tomto sportu a také o úspěších sovětských, později

ruských krasobruslařů. Na otázku popularity krasobruslení v SSSR a Rusku odpověděl pro rádio Sputnik jeden z řad olympioniků tohoto sportu **Maxim Trankov**: "Главное – это преемственность. В других странах – Швеции, Великобритании – тоже были свои великие времена и великие спортсмены, но не было такой преемственности и массовости, как у нас в стране. Плюс еще в том, что мы – зимняя страна, и зимние виды спорта должны быть развиты исторически. Никакого секрета здесь нет, это традиции и преемственность". Tak jako balet, i krasobruslení se stalo oblíbeným mezi dětmi natolik, že patří mezi zájmové sporty mnohých dětí v Rusku. Tento sport přináší dětem řadu výhod, nejen že rozvíjí obratnost, hbitost, ale také se podílí na vyváženém rozvoji těla. Podle Sport.insure má krasobruslení další přínosy pro zdraví dítěte, například posiluje svaly, okysličuje krev, dokonce má příznivý účinek na veškeré orgány v lidském těle a také snižuje nadváhu dětí, která je v posledních letech celosvětovým problémem. Podle WHO roste alarmujícím způsobem zejména u dětí. Krasobruslení je vhodné pro děti již od předškolního věku. Mohou se mu věnovat v rámci školních kroužků, nebo ve specializovaných sportovních školách. V Ruské federaci vznikly specializované sportovní školy, internátní sportovní školy, všeobecné vzdělávací školy se sportovním zaměřením, sportovní oddíly a další. Všechny zmíněné druhy škol kombinují klasické vzdělávání se sportem. Liší se zejména sportovním zaměřením a sportovním plánem. Tak jako každý sport i krasobruslení s sebou nese určité nevýhody. Zejména velké množství úrazů v oblasti dolních končetin kotníků, kolen, ale také zápěstí. Krasobruslení je velmi časově náročné, krasobruslař má stanovené striktní tréninkové plány, které často zasahují do osobního volna. Ačkoliv je krasobruslení zimním sportem, tréninky jsou naplánované celoročně, od letních soustředění až k samotným tréninkům na ledě. (Радио Спутник, 2021), (Ребенок в спорте, 2021; Sport.insure, 2021; WHO, 2021)

Popularitu krasobruslení v Ruské federaci dokazují také televizní show o krasobruslení. Mezi nejznámější televizní show patří "Ледниковый период", "Путь к победе", "Танцы на льду" a "Дети на льду. Звезды".¹⁷ (Википедия, 2021; Первый канал, 2020)

---

¹⁷ **OBRAZEK 11** - TELEVIZNÍ SHOW "Ледниковый период"

Producentem televizní show “Ледниковый период” je mistr světa v krasobruslení z roku 2002 v kategorii tanec na ledě a stříbrný olympijský medailista ze Salt Lake City Ilja Averbuch. Princip televizní sportovní show “Ледниковый период” je založen na soutěži v krasobruslení dvojic. V každé z dvojic se nachází jeden profesionální krasobruslař/ka a jedna slavná osoba herec, umělec, sportovec či televizní moderátor. Soutěže se účastní celkem 14 soutěžních dvojic, které jsou rozdělené do 2 skupin. Každá ze skupin má svého trenéra. Pozice trenérů v televizí soutěži “Ледниковый период” zastávají Stanislav Žuk a Ilja Averbuch. Trenéři jsou také samotnými autory jednotlivých choreografií soutěžních dvojic. Soutěžní dvojice má za úkol představit své krasobruslařské vystoupení za doprovodu živé hudby. Vystoupení jsou hodnocena šesti bodovým systémem, tak jako na krasobruslařských soutěžích. Soutěžní vystoupení hodnotí celkem 5 rozhodčích v čele se světoznámou trenérkou Tatianou Tarasovou a dalšími známými ruskými osobnostmi. Rozhodčí posuzují techniku vystoupení a umělecký dojem, za které rozdávají své známky. Maximální bodový zisk je 12 bodů. V prvních 4 dílech všechny soutěžní dvojice získávají body. Dvojice, která má v součtu po 5. soutěžním kole nejméně bodů, vypadává. Vylučovací fáze probíhají od 5. do 10. soutěžního kola. Ve finálovém kole se sečtou zisky bodů z 11. až 13. soutěžního kola. Soutěžní dvojice, jež dosáhla nejvyššího skóre, vítězí. Televizní soutěž “Ледниковый период” je vysílána na televizním programu Первый канал. Soutěž se dočkala velkého úspěchu. V roce 2020 proběhla již 7. epizoda soutěže. Epizoda se skládá celkem ze 13 kol, z nichž vzejde jedna vítězná soutěžní dvojice. Vítězi 7. epizody se stala soutěžní dvojice Alexandr Enbert a ruská herečka Olga Kuzmina.¹⁸ (Первый канал, 2020; Википедия, 2020)

“Дети на льду. Звезды” je televizní soutěž 42 mladých krasobruslařů ve věku 8-9 let, kteří byli vybráni na základě konkurzů ze všech federálních okresů Ruské federace. Cílem soutěže je podpořit krasobruslení dětí a možnost vstupu do profesionální krasobruslařské kariéry. Krasobruslaři se zúčastnili celkem 3 kvalifikačních kol, ze kterých vzešlo celkem 14 soutěžících pro finálové kolo. Na výběru finalistů se podíleli televizní diváci svými SMS zprávami a také tříčlenná skupina rozhodčích v čele s Tatianou Tarasovou, dále s Maximem Trankovem a Iljou Averbuchem. Televizní soutěž “Дети на льду. Звезды” se

---

¹⁸ **OBRAZEK 12** - TELEVIZNÍ SHOW “Ледниковый период” Alexandr Enbert a Olga Kuzmina

pyšní svou sledovaností, soutěž byla odvysílána na několika televizních kanálech. Poslední epizoda televizní soutěže proběhla v roce 2017. (Ростелеком, 2021)

Kromě televizních show probíhá v Ruské federaci řada krasobruslařských představení a exhibic. Například dvojnásobná mistryně světa z let 2004-2005 a olympijská vítězka ze ZOH v Turíně v kategorii tanec na ledě Tatyana Navková pořádá Navka show, která sdružuje nejlepší krasobruslaře, choreografy, designéry a další. V roce 2018 uspořádala Tatyana Navková turné v Soči a Kazani. Navka show představila například muzikál na ledě Руслан и Людмила, balet na ledě Лебединое озеро a další. (Navka.show, 2020)

Krasobruslení v Rusku dostalo v 21. století novou podobu. Nejen, že se jedná o časově a fyzicky náročný sport, ale může mít také zábavnou a vzdělávací podobu, tak jako tomu je v Ruské federaci. Oblíbenost krasobruslení v Ruské federaci je obrovská nejen na sportovní ale také na zábavní rovině.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zaměřuje na současné téma, protože krasobruslení bylo a je odjakživa spjata s ruskou společností.

Pro dosažení všech stanovených cílů a lepší orientaci je bakalářská práce rozdělena do 3 částí a několika podkapitol. První část pojednává o historii krasobruslení. Zde se věnuji vývoji krasobruslení jako sportovní disciplíny a historii ruského krasobruslení. Ze získaných dat mohu vyvrátit mou první hypotézu. Krasobruslení nevzniklo na území Ruska. Nizozemsko je považováno za kolébkou bruslení, odkud se dostává do celého světa. Ze samotného bruslení se později vyvinuly dvě sportovní disciplíny, krasobruslení a rychlobruslení. S příchodem bruslení do Ruska je spjat car Petr I., který v 18. století dává tehdejší společnosti základní impuls k tomuto sportu. V této části se také zmiňuji o vývoji ruského krasobruslení: vzniku prvních kluzišť, soutěží a také rozvoji krasobruslení v dvou největších krasobruslařských centrech - Petrohradu a Moskvě.

Druhá část bakalářské práce se zaměřuje na krasobruslení v SSSR. V první podkapitole se zabývám krasobruslením v období světových válek a na jeho postupnou regresí. V dalších podkapitolách druhé části se věnuji úspěchům sovětských krasobruslařů. Na základě dat o umístěních na krasobruslařských mistrovstvích a olympijských hrách mohu potvrdit mou druhou hypotézu. Krasobruslařům v SSSR se dostávalo největších úspěchů, můžeme říci, že krasobruslení v této době bylo na světovém vrcholu. Dále v kapitole uvádím jména a úspěch nejznámějších krasobruslařů a trenérů. Řada ruských krasobruslařů se svými výkony zapsala do historie tohoto sportu. Díky prvkům tradičního ruského baletu, který byl ve společnosti také velice oblíben, krasobruslaři zlepšují své programy. Zvyšuje se jejich technika i držení těla a vyniká jejich choreografie.

Třetí část bakalářské práce se zabývá krasobruslením v Ruské federaci. Zaměřuji se na stav krasobruslení po rozpadu SSSR a následné úspěchy ruských krasobruslařů v 21. století. Na základě dostupných dat mohu potvrdit mou poslední hypotézu. Po rozpadu SSSR začíná nadvláda ruských krasobruslařů na světových soutěžích klesat. Ruští krasobruslaři nacházejí na mezinárodních soutěžích stále více zahraničních konkurentů. Ve třetí části bakalářské práce zmiňuji ještě dvě důležitá témata a to zimní olympijské hry v Soči a popularitu krasobruslení v Ruské federaci. ZOH byly pro Ruskou federaci první pořádané

ZOH v historii země. V této podkapitole se zabývám konáním olympijských her, zmiňuji výstavbu nových sportovních areálů a v neposlední řadě se věnuji krasobruslení na zimních olympijských hrách v Soči, též zařazení nové disciplíny v krasobruslení na olympijských hrách. V poslední podkapitole se zmiňuji o popularitě krasobruslení v Ruské federaci, zabývám se integrací krasobruslení a školství. Součástí této podkapitoly jsou také informace o televizních krasobruslařských soutěžích a vystoupeních, které se vysílají a konají po celé Ruské federaci.

V seznamu použité literatury jsem vycházel z českých a cizojazyčných pramenů. V zadání mé bakalářské práce bylo podmínkou sestavit rusko-český slovník s krasobruslařskou terminologií. Při zpracování práce se však ukázalo, že bude výhodnější vytvořit česko-ruský slovník s terminologií použitou v této bakalářské práci. Práce je psaná v českém jazyce, tudíž opačné pojetí slovníku je logické. V závěru této práce přikládám česko-ruský slovník s krasobruslařskou terminologií, součástí přílohy jsou také fotografie.

RESUMÉ

Tato bakalářská práce je zaměřena na problematiku krasobruslení v Rusku, na minulost a současnost tohoto sportu. Hlavním cílem této práce bylo objasnit vývoj krasobruslení v Rusku, seznámit čtenáře s významnými sovětskými a ruskými krasobruslaři a trenéry.

Daná bakalářská práce je rozdělena na 3 kapitoly. První kapitola se zabývá vznikem krasobruslení, historií a vývojem světového krasobruslení a také historií ruského krasobruslení do konce 19. století. V této části je stručně zmíněné vydělení krasobruslení a rychlobruslení ze samotného bruslení.

Druhá kapitola je věnována krasobruslení v SSSR. Tato kapitola obsahuje informace o vývoji krasobruslení v SSSR, informace o úspěších sovětských krasobruslařů podle dané kategorie krasobruslení. Jsou zde popsány největší krasobruslařské úspěchy sovětské éry krasobruslení. Kapitola se také zmiňuje o nejznámějších sovětských trenérech.

Třetí kapitola pojednává o krasobruslení v Ruské federaci. V této části je stručně zmíněn vývoj krasobruslení ve 21. století, úspěchy jednotlivých ruských krasobruslařů a v neposlední řadě se kapitola zmiňuje o zimních olympijských hrách v Soči a popularitě krasobruslení v Ruské Federaci. Bakalářská práce také obsahuje seznam zkratk a fotografie.

V závěru této práce, v příloze, přikládám česko-ruský slovník s krasobruslařskou terminologií, čímž byla splněna poslední zásada pro vypracování bakalářské práce.

РЕЗЮМЕ

Эта бакалаврская работа посвящена проблеме фигурного катания в России, она посвящена прошлому и настоящему этого вида спорта. Основной целью данной работы было описать развитие фигурного катания в России, познакомить читателя с выдающимися советскими и российскими фигуристами и тренерами.

Данная бакалаврская работа разделена на 3 главы. Первая глава посвящена возникновению фигурного катания, истории и развитию мирового фигурного катания, а также истории российского фигурного катания до конца 19 века. В этой части кратко упоминается выделение фигурного катания и конькобежного спорта из любительского катания на коньках.

Вторая глава посвящена фигурному катанию в СССР. В этой главе содержится информация о развитии фигурного катания в СССР, информация о достижениях советских фигуристов в разных категориях фигурного катания. Здесь описаны величайшие достижения фигурного катания советской эпохи. В главе также упоминаются самые известные советские тренеры.

Третья глава посвящена фигурному катанию в Российской Федерации. В этой части речь идет о развитии фигурного катания в 21 веке. О достижениях отдельных российских фигуристов, и не в последнюю очередь в главе говорится о зимней Олимпиаде в Сочи и популярности фигурного катания в Российской Федерации. Бакалаврская работа также содержит список сокращений и фотографий.

В конце этой работы, в Приложении, прилагаю чешско-русский словарь с терминологией фигурного катания, выполняя тем самым последний принцип разработки бакалаврской работы.

SEZNAM LITERATURY

DĚDIČ, Josef. *Světové piruety*. 2. vyd. Praha: Olympia, 1976.

HRÁZSKÁ, Gabriela. *Krasobruslení*. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-0984-8.

KOUDELKA, Vladimír. *Krasobruslení*. II. doplněné vydání. Praha: Nakladatelství Československé obce sokolské, 1946.

ŠŤASTNÁ-KÖNIGOVÁ, Jarmila. *Nekonečné stopy bruslí*. Praha: Olympia, 1985.

Elektronická literatura

ČTK. Získali Berežná a Sicharulidze zlato oprávněně? In: *IDNES.cz: Sport* [online]. 2021, 13. února 2002 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/oh/salt-lake-city/ziskali-berezna-a-sicharulidze-zlato-opravnene.A020213_000811_zoh02_cs_zej

DOMNINA, Oksana a Maxim SHABALIN. *International Skating Union* [online]. In: . 24/07/2010 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <http://www.isuresults.com/bios/isufs00006187.htm>

FOA, Michelle. The Making of Degas: Duranty, Technology and the Meaning of Materials in Later Nineteenth-Century Paris. *Nonsite.org* [online]. 2020, 11 february 2019, (27) [cit. 2021-03-21]. ISSN 2164-1668. Dostupné z: <https://nonsite.org/the-making-of-degas/>

Geschichte des Eiskunstlaufs. In: *Kinder.wdr* [online]. 2021 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://kinder.wdr.de/tv/kann-es-johannes/sportarten/eiskunstlauf-sportgeschichte100.html>

HARNOCH, Miroslav. Kriminálníci a podvodníci. I to jsou olympijští šampioni. In: *Hospodářské noviny* [online]. 2021, 1.2.2014 [cit. 2021-03-21]. ISSN 1213-7693. Dostupné z: <https://sport.ihned.cz/ostatni-sporty/kriminalnici-a-podvodnici-i-to-jsou-olympijsti-sampioni/r~b456f072793d11e3b6570025900fea04/r~2404c40ea2a611e29bd9002590604f2e/>

HINES, James. *Historical Dictionary of Figure Skating* [online]. Plymouth: Scarecrow Press, 2011 [cit.2021-03-21]. ISBN 978-0-8108-7085-7. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=LSEkqy6BS44C&printsec=frontcover&dq=historical+dictionary+of+figure+skating&hl=cs&sa=X&ved=2ahUKEwj_c_ImvDsAhWRzaQKHYD8AbQQ6AEwAHoECAUQA#v=onepage&q&f=false

IDNES.CZ, ČTK. Pljuščenko na další zlato nezaútočí. Odstoupil a pak ukončil kariéru. In: *IDNES.cz: SPORT* [online]. 2021, 13. února 2014 [cit. 2021-03-22]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/oh/soci-2014/jevgenij-pljuscenko-soci-olympiada-krasobrusleni-odstoupeni.A140213_170547_zoh-krasobrusleni_ten

- JUDITA, KOFINECKA. Irina Slutská. In: *Osobnosti.cz* [online]. 2021 [cit. 2021-03-21]. ISSN 1801-5131. Dostupné z: <https://zivotopis.osobnosti.cz/irina-slutska.php>
- LOBACHEVA, Irina a Ilia AVERBUKH. *International Skating Union* [online]. In: . 29/07/2007 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <http://www.isureults.com/bios/isufs00000281.htm>
- MACEK, Tomáš. V září zlata. Tak odchází Fernández, ledový Don Quijote, snílek a Šampion. In: *IDNES.cz: SPORT* [online]. 2021, 28. ledna 2019 [cit. 2021-03-22]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/sport/ostatni/krasobrusleni-javier-fernandez-konec-kariery.A190127_192544_sporty_rou
- MEDVEDEVA, Evgenia. *International Skating Union* [online]. In: . 19/03/2021 [cit. 2021-03-19]. Dostupné z: <http://www.isureults.com/bios/isufs00014068.htm>
- NAVKA, Tatiana a Roman KOSTOMAROV. *International Skating Union* [online]. In: . 29/07/2007 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <http://www.isureults.com/bios/isufs00003414.htm>
- Obesity. *World Health Organization* [online]. c2021 [cit. 2021-04-04]. Dostupné z: <https://www.euro.who.int/en/health-topics/noncommunicable-diseases/obesity/obesity>
- Olympedia.org* [online]. c2006 - 2021 [cit. 2021-04-03]. Dostupné z: <https://www.olympedia.org/>
- ONDRÁČKOVÁ, Apolena. Blog Apoleny Ondráčkové: "Cena olympiády." In: *Transparency International - Česká republika, o.p.s.* [online]. 2021, 04.04.2018 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://www.transparency.cz/blog-apoleny-ondrackove-cena-olympiady/>
- Petr Petrovich Orlov - Sovětský trenér a bruslař* [online]. In: . 2021, 21.03.2021 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://cze.agromassidayu.com/petr-petrovich-orlov-sovetskij-trener-i-figurist-read-209881>
- Počasí statistiky Soči, Rusko. In: *Meteobox* [online]. 2021 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://meteobox.cz/rusko/soci/statistiky/>
- Seznam medailistů na mistrovství světa v krasobruslení - sportovní dvojice. *Wikipedia.org* [online]. 26.3.2021 [cit. 2021-04-03]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_medailist%C5%AF_na_mistrovstv%C3%AD_sv%C4%9Bta_v_krasobruslen%C3%AD_%E2%80%93_sportov%C3%AD_dvojice
- Seznam medailistů na mistrovství světa v krasobruslení - taneční páry. *Wikipedia.org* [online]. 28.3.2021 [cit. 2021-04-03]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_medailist%C5%AF_na_mistrovstv%C3%AD_sv%C4%9Bta_v_krasobruslen%C3%AD_%E2%80%93_tane%C4%8Dn%C3%AD_p%C3%A1ry

Seznam medailistů na mistrovství světa v krasobruslení mužů. *Wikipedia.org* [online]. 27.3.2021 [cit. 2021-04-03]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_medailist%C5%AF_na_mistrovstv%C3%AD_sv%C4%9Bta_v_krasobruslen%C3%AD_mu%C5%BE%C5%AF

Seznam medailistů na mistrovství světa v krasobruslení žen. *Wikipedia.org* [online]. 27.3.2021 [cit. 2021-04-03]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Seznam_medailist%C5%AF_na_mistrovstv%C3%AD_sv%C4%9Bta_v_krasobruslen%C3%AD_%C5%BEen

SINICINA, Victoria a Nikita KATSALAPOV. *International Skating Union* [online]. In: . 19/03/2021 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <http://www.isuresults.com/bios/isufs00054477.htm>

SKATE GUARD. Soda, Sulfur And Cow Hair: How Skating Rinks Got Their Start. *Skate Guard* [online]. 3. september 2016 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <http://skateguard1.blogspot.com/2016/09/soda-sulfur-and-cow-hair-how-skating.html>

Světová krasobruslařská tabulka. Před časem: Ruska Trusová poprvé v historii provedla dva čtyřnásobné skoky a vyhrála UCHM v krasobruslení. Páry a tance. [online]. In: . 11.05.2020 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <https://eurosportchita.ru/cs/transfery/chm-po-figurnomu-kataniyu-tablica-operezhaya-vr-emya-rossiyanka-trusova/>

SWIERCZEKOVÁ, Lucie. *Archiv sportu a tv*. NAD č. 143, i. č. 5, Bruslení, 2020, v Praze

TARASOVÁ, Evgenia a Vladimír MOROZOV. *International Skating Union* [online]. In: . 19/03/2021 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <http://www.isuresults.com/bios/isufs00054323.htm>

TOTMIANINA, Tatiana a Maxim MARININ. *International Skating Union* [online]. In: . 29/07/2007 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <http://www.isuresults.com/bios/isufs00002439.htm>

VALTOVÁ, Kristýna. *Vývoj ruského krasobruslení od roku 1896 až po současnost* [online]. Hradec Králové, 2015 [cit. 2021-04-05]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/6hboso/STAG83180.pdf>. Bakalářská práce. Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové.

Who became the winner of the “Ice Age” on Channel One. *World Today News* [online]. December 26, 2020 [cit. 2021-04-21]. Dostupné z: <https://www.world-today-news.com/who-became-the-winner-of-the-ice-age-on-channel-one/>

ZAGITOVÁ, Alina. *International Skating Union* [online]. In: . 27/02/2020 [cit. 2021-03-20]. Dostupné z: <http://www.isureults.com/bios/isuufs00101053.htm>

Seznam ruské literatury

МИШИН, А. Н. *Фигурное катание в России: факты, события, судьбы*. Москва: Северо-восток, 2007. ISBN 978-5-903255-07-8.

МИШИН, А. Н., Ю. В. ЯКИМЧУК а К. З. ГУЛЯЕВ. *Отечественная история фигурного катания на коньках*. Санкт-Петербург: Олимп СПб, 2006. ISBN 5-94988-026-9.

ХВОСТОВ, М. *Фигурное катание*. Москва: Государственное военное издательство, 1926.

ЧАЙКОВСКАЯ, Елена. *Фигурное катание*. 3 выпуск. Москва: Физкультура и спорт, 2003. ISBN 5-278-00678-1.

Elektronická literatura

АБСАЛЯМОВА И.В. Столетняя история чемпионатов мира по фигурному катанию на коньках (одиночное катание) [online]. М.: Физкультура, образование и наука, 1997. 122 с. [cit. 2021-03-21]. ISBN 5-89022-046-2. Dostupné z: <https://tulup.ru/articles/2/vvedenie.html>

АВДОНИНА, Екатерина. "Вова понял, что его "душать." Почему лучшему фигуристу СССР дважды запрещали кататься. In: *Championat.com* [online]. 10.1.2021 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://www.championat.com/figureskating/article-4238009-istoriya-vladimira-kovalyova-dve-diskvalifikacii-predvzyatost-sudej-zoloto-chempionata-evropy-i-mira.html>

АВДОНИНА, Екатерина. Победа вопреки политике. Почему в СССР не верили в триумф фигуристов Линичук и Карпоносова. In: *Чемпионат* [online]. 2021 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://www.championat.com/figureskating/article-4234957-istoriya-olimpijskih-chempionov-linichuk-i-karponosova-bolezn-partnyorshi-predvzyatost-sudej-pobeda-v-lejk-pleside.html>

АЛЕКСЕЕВ, Сергей. Сбежавший король: как затравили великого Фадеева. In: *Газета.ру* [online]. Москва, 2021, 19.5.2019 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: https://www.gazeta.ru/sport/2019/05/18/a_12363349.shtml

Алексей Ягудин. In: *24сми.org* [online]. 2021 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z:
<https://24smi.org/celebrity/442-aleksei-iagudin.html>

АНДРЕЕВ, Семен. Алкоголизм и убийство: трагедия Киры Ивановой. In:
Газета.ру [online]. 15.05.2019 [cit. 2021-03-21]. Москва, Dostupné z:
https://www.gazeta.ru/sport/2019/05/14/a_12355015.shtml

БУРБЕНЦОВА, Ольга. Олимпийские катания. Часть 18. Альбервиль-1992. In:
Championat.com [online]. 3 февраля 2010 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z:
<https://www.championat.com/figureskating/article-3091449-olimpijskie-katanija-chast-18-albervil-1992.html>

ГУСЕВ, Сергей. Где и как катались на коньках туляки в прошлом веке. In: *Myslo*
[online]. 24 января 2019 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z:
<https://myslo.ru/city/tula/places2/katki-proshlogo-veka>

Дети на льду. Звёзды. *Ростелеком: технологии возможностей* [online]. с2021
[cit. 2021-04-04]. Dostupné z:
<https://www.company.rt.ru/social/programms/sport/kids-on-ice/>

Детская спортивная школа или секция: что выбрать. *Ребенок в спорте* [online].
с2016-2021, 12.01.2021 [cit. 2021-04-04]. Dostupné z:
<https://rebenokvsporte.ru/detskaya-sportivnaya-shkola-ili-sekciya-chto-vybrat/>

Евгений Плющенко - биография, информация, личная жизнь. In: *Штуки - Дрюки*
[online]. 2021, 1.10.2020 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z:
<https://stuki-druki.com/authors/Pluschenko-Evgeniy.php>

ЖУРАВЛЕВА, Мила. Фигурное катание - спорт для русских. Почему? In: *РАДИО
SPUTNIK* [online]. 2020, 09.02.2021 [cit. 2021-03-22]. Dostupné z:
<https://radiosputnik.ria.ru/20210209/figurnoe-1596242806.html>

› *Известный фигурист Дмитрий Соловьев рассказал о съемках
«Ледникового периода» и «романе» с Бузовой* [online]. 12.11.2020 [cit.
2021-04-14]. Dostupné z:
<https://molva33.ru/izvestnyj-figurist-dmitrij-solovev-rasskazal-o-semkah-lednikovogo-perioda-i-romane-s-buzovoj/>

Ирина Моисеева. In: *24сми* [online]. 2021 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z:
<https://24smi.org/celebrity/33378-irina-moiseeva.html>

Ирина Слуцкая. In: *24сми.org* [online]. 2021 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z:
<https://24smi.org/celebrity/888-irina-slutskaia.html>

Лара. *Фигурное катание* [online]. [cit. 2021-04-14]. Dostupné z:
<https://www.pinterest.ru/pin/497436721318266359>

ЛЕВХИНА, Яна. "Не выдержала боли" Как любимая фигуристка СССР боролась с неизлечимой болезнью. In: *Championat.com* [online]. 20 декабря 2020 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z:
<https://www.championat.com/figureskating/article-4221353-istoriya-eleny-vodorezovoj-ekordy-neizlechimaya-bolezn-skandal-na-olimpiade-rabota-s-adelinoj-sotnikovoj.html>

Ледниковый период - 7 (телешоу). In: *Википедия* [online]. 21 января 2021 [cit. 2021-04-05]. Dostupné z:
[https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D1%8B%D0%B9_%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B8%D0%BE%D0%B4_%E2%80%94_7_\(%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D1%88%D0%BE%D1%83\)](https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D0%B5%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D1%8B%D0%B9_%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B8%D0%BE%D0%B4_%E2%80%94_7_(%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D1%88%D0%BE%D1%83))

Ледовая трагедия: история любви одной из самых красивых фигуристок XX века. In: *Спорт Риа Новости* [online]. 2020, 24.09.2019 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://rsport.ria.ru/20190924/1558999299.html>

Ледовые шоу. *Первый канал* [online]. c1996 - 2021 [cit. 2021-04-05]. Dostupné z:
<https://www.1tv.ru/sport/figurnoe-katanie-na-pervom/ledovye-shou>

Любимое ледовое шоу возвращается! In: *Первый канал* [online]. c1996 - 2021, 17 сентября 2020 [cit. 2021-04-05]. Dostupné z:
<https://www.1tv.ru/shows/lednikovyy-period-2020/o-proekte>

МАРИНИЧЕВА, Лариса. Александр Фадеев: Мал золотник, да дорог. In: *Sporst.ru* [online]. 2021, 4 января 2019 [cit. 2021-03-22]. Dostupné z:
<https://www.sports.ru/tribuna/blogs/lamarin777/2301630.html>

Мария Бутырская. In: *24сми* [online]. [cit. 2021-03-21]. Dostupné z:
<https://24smi.org/celebrity/16004-mariia-butyrskaja.html>

Мария Бутырская: от того, что я шестикратная чемпионка России, мне ни тепло, ни холодно Подробнее на «Чемпионате» [online]. 16 декабря 2020 [cit. 2021-04-14]. Dostupné z:
<https://www.championat.com/figureskating/news-4218041-marija-butyrskaja-ot-togo-cht-o-ja-shestikratnaja-chempionka-rossii-mne-ni-teplo-ni-holodno.html>

МАРТЫНЕНКО, Анастасия. Раздробили череп коньком: трагедия фигуристки Бережной. In: *Газета.ру* [online]. Москва, 2021, 27.1.2019 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: https://www.gazeta.ru/sport/2019/07/20/a_12511633.shtml

Оксана Грищук. In: *24smi.org* [online]. 2021 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://24smi.org/celebrity/39123-oksana-grishchuk.html>

Оксана Казакова (фигуристка) - биография, информация, личная жизнь
Источник [online]. [cit. 2021-04-14]. Dostupné z: <https://stuki-druki.com/authors/kazakova-oksana-figuristka.php>

Олимпиада в Сочи-2014. In: *Тонкости туризма* [online]. 2021 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: https://tonkosti.ru/%D0%9E%D0%BB%D0%B8%D0%BC%D0%BF%D0%B8%D0%B0%D0%B4%D0%B0_%D0%B2_%D0%A1%D0%BE%D1%87%D0%B8-2014

ПАНИНА, Анастасия. Синхронное фигурное катание: во-первых это красиво. In: *Радио премиум* [online]. 2021, 15.04.2019 [cit. 2021-03-22]. Dostupné z: <https://rpfm.ru/news/sport/sinhro>

Продюсерская компания "Navka show." *Navka.show* [online]. Москва, с2017-2020 [cit. 2021-04-04]. Dostupné z: <https://navka.show/about>

ПУШКИН, Александр Сергеевич. *Евгений Онегин* [online]. Санкт-Петербург, 2002 [cit. 2021-04-02]. Dostupné z: <https://ilibrary.ru/text/436/index.html>

Развитие фигурного катания в СССР. *OFFSPORT.RU* [online]. [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <http://www.offsport.ru/figure-skating/ussr-8.shtml>

Результаты Олимпийских игр: Сочи - фигурное катание - женщины, одиночное катание. In: *Olympтека.ru* [online]. 2020 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: https://olympтека.ru/olymp/result/by_game/5685.html

Результаты Олимпийских игр: Сочи - фигурное катание - командное катание. In: *Olympтека.ru* [online]. 2020 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: https://olympтека.ru/olymp/result/by_game/5688.html

Результаты Олимпийских игр: Сочи - фигурное катание - мужчины, одиночное катание. In: *Olympтека.ru* [online]. 2020 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: https://olympтека.ru/olymp/result/by_game/5684.html

Результаты Олимпийских игр: Сочи - фигурное катание - спортивные пары. In: *Olympтека.ru* [online]. 2020 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: https://olympтека.ru/olymp/result/by_game/5687.html

Результаты Олимпийских игр: Сочи - фигурное катание - танцы на льду. In: *Olympтека.ru* [online]. 2020 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: https://olympтека.ru/olymp/result/by_game/5686.html

САЛТАНОВСКАЯ, Ольга а Григорий ГРИГОРИЙ ВАСИЛЬЦОВ. Фигурное катание для детей. *Sport.insure* [online]. c2016-2021 [cit. 2021-04-04]. Dostupné z: <https://sport.insure/blog/figurnoe-katanie-dlya-detey/>

СЕДОВ, Александр. Бил Сальхова еще при царе: как Панин-Коломенкин взял Олимпиаду. *Газета.ру* [online]. 02.06.2019 [cit. 2021-04-14]. Dostupné z: https://www.gazeta.ru/sport/2019/06/01/a_12388843.shtml

СЕДОВ, Александр. *Две партнерши - два золота: уникальный Артур Дмитриев* [online]. 27.04.2019 [cit. 2021-03-20]. Москва, Dostupné z: https://www.gazeta.ru/sport/2019/04/27/a_12325123.shtml

СЕЛЕНКОВА, Мария. Бестемьянова и Букин - любимый дуэт Тарасовой: больше 40 лет вместе (хотя не пара), выиграли Олимпиаду с третьей попытки и даже не улыбнулись. In: *Sports.ru* [online]. 2021 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://www.sports.ru/tribuna/blogs/interval/2879519.html>

Синхронное катание. *Спортивная школа по фигурному катанию на коньках* [online]. Санкт-Петербург, 2021 [cit. 2021-03-22]. Dostupné z: <https://figure-skate.ru/figurnoe-katanie/sinxronnoe-figurnoe-katanie/>

Федерация фигурного катания на коньках России. *Федерация фигурного катания на коньках России* [online]. Москва [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://fsrussia.ru/federatsiya/22-federatsiya-figurnogo-kataniya-na-konkakh-rossii.html>

Фигурное катание в двадцатом веке [online]. In: . [cit. 2021-03-19]. Dostupné z: <https://grebenkina.ru/articles/122-figurnoe-katanie-v-dvadcatom-veke/>

Фигурное катание. *Russia.com* [online]. 2021 [cit. 2021-03-19]. Dostupné z: <https://russia.com/ru/activity/%d1%84%d0%b8%d0%b3%d1%83%d1%80%d0%bd%d0%be%d0%b5-%d0%ba%d0%b0%d1%82%d0%b0%d0%bd%d0%b8%d0%b5/>

ЧЕСАЛИН, Михаил. *Непобеждённая и непревзойдённая Подробнее на «Чемпионате»* [online]. 17 мая 2015 [cit. 2021-04-14]. Dostupné z: <https://www.championat.com/figureskating/article-3260391-istorija-zhizni-velikoj-figuristki-ljudmily-pakhomovoj.html>

ЧЕСАЛИН, Михаил. Ножом по сердцу. *Как ушла из жизни спившаяся чемпионка*. In: *Championat.com* [online]. 19 декабря 2016 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://www.championat.com/figureskating/article-3300073-15-let-nazad-byla-ubita-figuristka-kira-ivanova.html>

ЧЕСАЛИН, МИХАИЛ. ХОРЕОГРАФ ЭТЕРИ ТУТБЕРИДЗЕ ОСКОРБИЛ ЕВГЕНИЯ ПЛЮЩЕНКО И БЫЗВАЛ ЕГО НА БОЙ [ONLINE]. 17 МАЯ 2015 [cit. 2021-04-14]. Dostupné z: [HTTPS://WWW.EUROSPORT.RU/FIGURE-SKATING/STORY_STO8065886.SHTML](https://www.eurosport.ru/figure-skating/story_sto8065886.shtml)

Юбилей празднует олимпийский чемпион, тренер, Олег Васильев - 6:0! In: *Федерация фигурного катания на коньках России* [online]. 22 ноября 2019 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://fsrussia.ru/news/4770-yubilej-olega-vasileva-6-0.html>

ЛУСНІА, Maria. "Наши олимпийцы" Виктор Петренко. In: *TRIBUNA.COM* [online]. 7 июля 2015 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://ua.tribuna.com/tribuna/blogs/superstar/802224.html>

YURI1. Вспомнить всех. 50 лет наших побед - как это было. In: *Sports.ru* [online]. 4 февраля 2014 [cit. 2021-03-21]. Dostupné z: <https://www.sports.ru/tribuna/blogs/juriv1/568612.html>

SEZNAM TABULEK

Tab. č. 1: Počty medailí z mistrovství světa v krasobruslení sovětských krasobruslařů v letech 1962-1991.	58
Tab. č. 2: Počty medailí ze ZOH v krasobruslení sovětských krasobruslařů v letech 1964-1988.	59
Tab. č. 3: Počty medailí z mistrovství světa v krasobruslení ruských krasobruslařů v letech 1992-2021.	60
Tab. č. 4: Počty medailí ze ZOH v krasobruslení ruských krasobruslařů v letech 1992-2018.	61

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 - Kluziště v Petrohradě v 19. století. Foto Н. А. Мишин	62
Obrázek 2 - Nikolaj Kolomenkin - Panin	62
Obrázek 3 - Sergej Četveruchin	63
Obrázek 4 - Elena Vodorezova	63
Obrázek 5 - Liudmila Pachomovová - Alexandr Gorškov	64
Obrázek 6 - Liudmila Bělousovová - Oleg Protopopov	64
Obrázek 7 - Jevgenij Pljuščenko	65
Obrázek 8 - Marie Butyrská	65
Obrázek 9 - Tatyana Navková - Roman Kostomarov	66
Obrázek 10 - Oksana Kazakova - Artur Dmitriev	66
Obrázek 11 - Televizní show “Ледниковый период”	67
Obrázek 12 - Televizní show “Ледниковый период” Alexandr Enbert-Olga Kuzmina	67

PŘÍLOHY

TAB. Č. 1: POČTY MEDAILÍ Z MISTROVSTVÍ SVĚTA V KRASOBRUSLENÍ SOVĚTSKÝCH KRASOBRUSLAŘŮ V LETECH 1962-1991.

Rok konání	Místo konání	Medaile		
		Zlatá	Stříbrná	Bronzová
1962	Praha	-	1	-
1963	Cortina d'Ampezzo	-	1	1
1964	Dortmund	-	1	-
1965	Colorado Springs	1	-	1
1966	Davos	1	1	-
1967	Vídeň	1	-	-
1968	Ženeva	1	1	-
1969	Colorado Springs	1	2	-
1970	Lublaň	2	1	-
1971	Lyon	2	1	1
1972	Calgary	2	2	1
1973	Bratislava	2	2	-
1974	Mnichov	2	2	1
1975	Colorado Springs	3	1	-
1976	Göteborg	2	2	1
1977	Tokio	3	1	1
1978	Ottawa	2	1	-
1979	Vídeň	2	1	1
1980	Dortmund	1	1	2
1981	Hartford	1	1	2
1982	Kodaň	-	2	1
1983	Helsinky	1	1	1
1984	Ottawa	-	3	1
1985	Tokio	3	3	-
1986	Ženeva	2	2	1
1987	Cincinnati	2	2	1
1988	Budapešť	2	2	2
1989	Paříž	2	1	1
1990	Halifax	2	1	2
1991	Mnichov	1	2	1

Pozn: počet medailí zahrnuje úspěchy všech 4 kategorií tj. jednotlivci, jednotlivkyně, sportovní páry, taneční páry

Zdroj: Wikipedia.org, vlastní zpracování

TAB. Č. 2: POČTY MEDAILÍ ZE ZOH V KRASOBUSLENÍ SOVĚTSKÝCH KRASOBUSLAŘŮ V LETECH 1964-1988.

Rok konání	Místo konání	Medaile		
		Zlatá	Stříbrná	Bronzová
1964	Innsbruck	1	-	-
1968	Grenoble	1	1	-
1972	Sapporo	1	1	-
1976	Innsbruck	2	2	-
1980	Lake Placid	2	1	1
1984	Sarajevo	1	1	3
1988	Calgary	2	2	1

Pozn: počet medailí zahrnuje úspěchy všech 4 kategorií tj. jednotlivci, jednotlivkyně, sportovní páry, taneční páry

Zdroj: Olympedia.org, vlastní zpracování

TAB. Č 3: POČTY MEDAILÍ Z MISTROVSTVÍ SVĚTA V KRASOBRUSLENÍ RUSKÝCH KRASOBRUSLAŘŮ V LETECH 1992-2021.

Rok konání	Místo konání	Medaile		
		Zlatá	Stříbrná	Bronzová
1992	Oakland	3	1	1
1993	Praha	1	1	3
1994	Čiba	2	-	1
1995	Birmingham	1	1	-
1996	Edmonton	2	2	1
1997	Lausanne	1	2	2
1998	Minneapolis	3	1	2
1999	Helsinky	4	1	1
2000	Nice	2	1	1
2001	Vancouver	1	3	1
2002	Nagano	3	1	-
2003	Washington	1	3	1
2004	Dortmund	3	-	-
2005	Moskva	3	1	-
2006	Calgary	-	-	1
2007	Tokio	-	-	-
2008	Göteborg	-	-	1
2009	Los Angeles	1	-	1
2010	Turín	-	-	1
2011	Moskva	-	1	1
2012	Nice	-	2	-
2013	London	1	-	1
2014	Saitama	-	2	-
2015	Šanghaj	1	-	1
2016	Boston	1	-	1
2017	Helsinky	1	-	1
2018	Milán	-	1	1
2019	Saitama	1	2	2
2020	Montréal	Mistrovství světa zrušeno z důvodu pandemie SARS-CoV-2		
2021	Stockholm	3	1	2

Pozn: počet medailí zahrnuje úspěchy všech 4 kategorií tj. jednotlivci, jednotlivkyně, sportovní páry, taneční páry
Zdroj: Wikipedia.org, vlastní zpracování

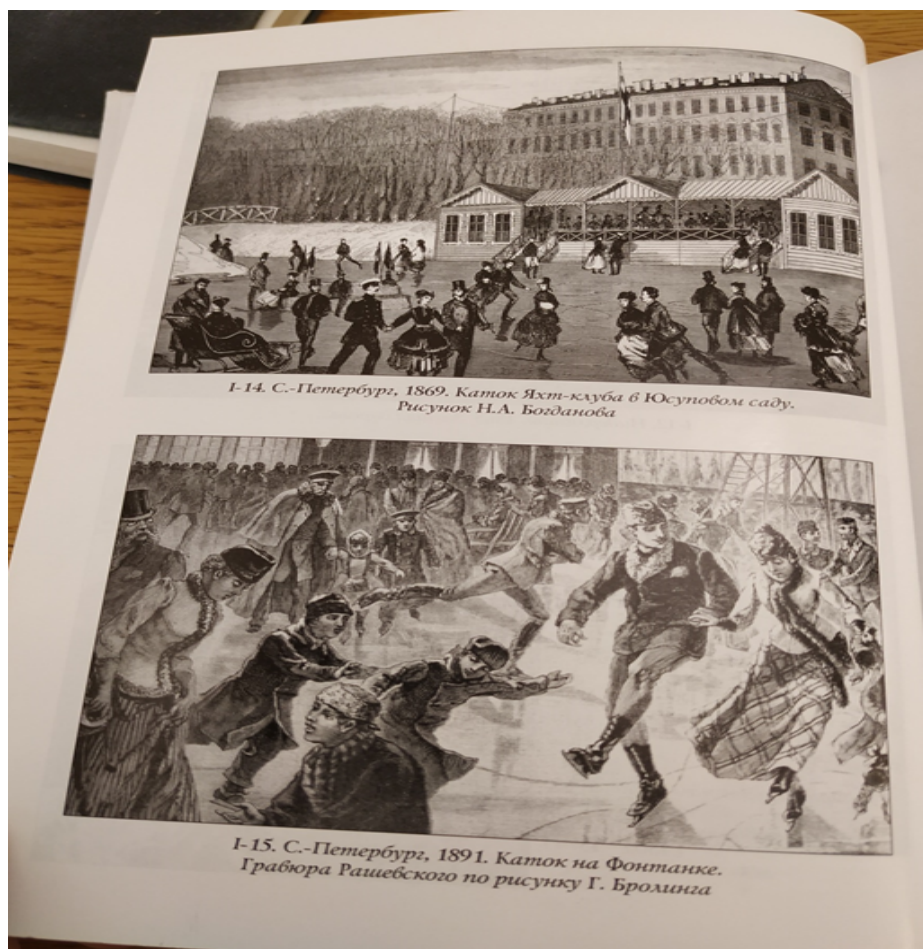
TAB. Č. 4: POČTY MEDAILÍ ZE ZOH V KRASOBRUSLENÍ RUSKÝCH KRASOBRUSLAŘŮ V LETECH 1992-2018.

Rok konání	Místo konání	Medaile		
		Zlatá	Stříbrná	Bronzová
1992	Albertville	3	1	1
1994	Lillehammer	3	2	-
1998	Nagano	3	2	-
2002	Salt Lake City	2	3	-
2006	Turín	3	-	1
2010	Vancouver	-	1	1
2014	Soči	2	1	1
2018	Pchjongčchang	1	1	-

Pozn: počet medailí zahrnuje úspěchy všech 4 kategorií tj. jednotlivci, jednotlivkyně, sportovní páry, taneční páry

Zdroj: Olympedia.org, vlastní zpracování

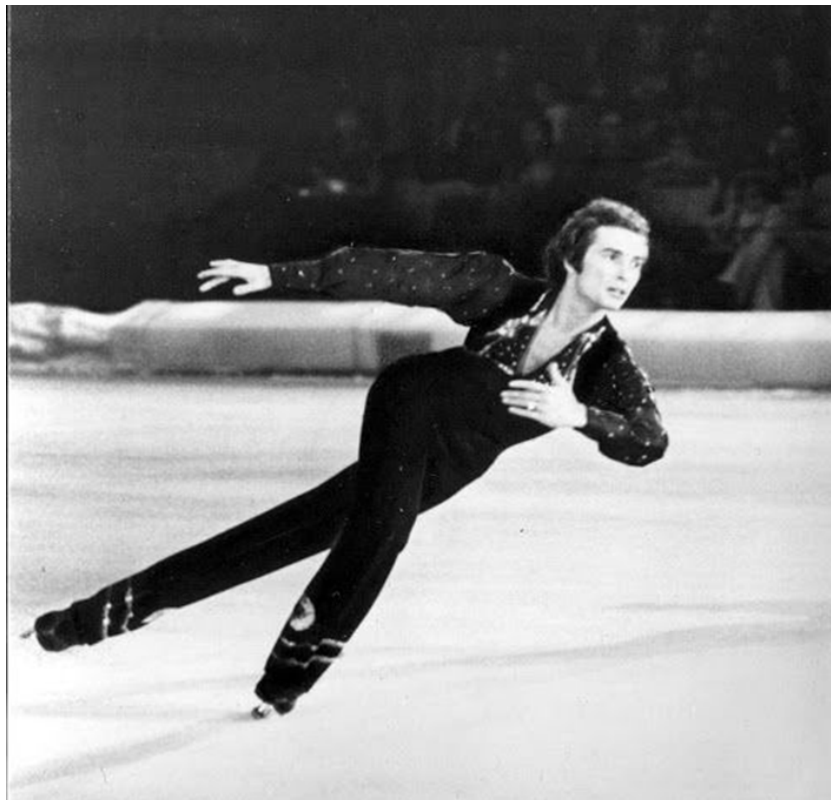

ОБРАЗОК 1 - KLUIŽIŠTĚ V PETROHRADĚ V 19. STOLETÍ. FOTO Н. А. МИШИН

ОБРАЗОК 2 - NIKOLAJ KOLOMENKIN - PANIN

ZDROJ: [HTTPS://WWW.GAZETA.RU/SPORT/2019/06/01/A_12388843.SHTML](https://www.gazeta.ru/sport/2019/06/01/A_12388843.shtml)

OBRÁZEK 3 - SERGEJ ČETVERUCHIN

ZDROJ: [HTTPS://WWW.PINTEREST.RU/PIN/497436721318266359](https://www.pinterest.ru/pin/497436721318266359)

OBRÁZEK 4 - ELENA VODOREZOVA

ZDROJE: [HTTPS://WWW.CHAMPIONAT.COM/FIGURESKATING/ARTICLE-4221353-ISTORIYA-ELENY-VODOREZOV](https://www.championat.com/figureskating/article-4221353-istoriya-eleny-vodorezov)

[OJ-REKORDY-NEIZLECHIMAYA-BOLEZN-SKANDAL-NA-OLIMPIADE-RABOTA-S-ADELINOJ-SOTNIKOVOJ.HTML](https://www.championat.com/figureskating/article-4221353-istoriya-eleny-vodorezov-oj-rekordy-neizlechimaya-bolezn-skandal-na-olimpiade-rabota-s-adelinoj-sotnikovoj.html)

OBRÁZEK 5 - LIUDMILA PACHOMOVOVÁ - ALEXANDR GORŠKOV

ZDROJ:[HTTPS://WWW.CHAMPIONAT.COM/FIGURESKATING/ARTICLE-3260391-ISTORIJA-ZHIZNI-VELIKOJ-FIGURISTKI-LJUDMILY-PAKHOMOVOJ.HTML](https://www.championat.com/figureskating/article-3260391-istorija-zhizni-velikoj-figuristki-ljudmily-pakhomovoj.html)

OBRÁZEK 6 - LIUDMILA BĚLOUSOVOVÁ - OLEG PROTOPOV

ZDROJ:[HTTPS://AIF.RU/SPORT/PERSON/LYUDMILA_BELOUSOVA_I_OLEG_PROTOPOV_MY_BUDEM_ZHIT_DO_280_LET](https://aif.ru/sport/person/lyudmila_belousova_i_oleg_protopov_my_budem_zhit_do_280_let)

OBRÁZEK 7 - JEVGENIJ PLJUŠČENKO

ZDROJ: [HTTPS://WWW.EUROSPORT.RU/FIGURE-SKATING/STORY_STO8065886.SHTML](https://www.eurosport.ru/figure-skating/story_sto8065886.shtml)

OBRÁZEK 8 - MARIE BUTYRSKÁ

ZDROJ: [HTTPS://WWW.CHAMPIONAT.COM/FIGURESKATING/NEWS-4218041-MARIJA-BUTYRSKAJA-OT-TOGO-CHTO-JA-S-HESTIKRATNAJA-CHEMPIONKA-ROSSII-MNE-NI-TEPLO-NI-HOLODNO.HTML](https://www.championat.com/figureskating/news-4218041-marija-butyrskaja-ot-togo-cto-ja-s-hestikratnaja-chempionka-rossii-mne-ni-teplo-ni-holodno.html)

OBRÁZEK 9 - TATYANA NAVKOVÁ - ROMAN KOSTOMAROV

ZDROJ: [HTTPS://WWW.PINTEREST.RU/PIN/488077678351828484/](https://www.pinterest.ru/pin/488077678351828484/)

OBRÁZEK 10 - OKSANA KAZAKOVA - ARTUR DMITRIEV

Zdroj: <https://stuki-druki.com/authors/kazakova-oksana-figuristka.php>

ОБРАЗОК 11 - ТЕЛЕВИЗНИ ШОУ “ЛЕДНИКОВЫЙ ПЕРИОД”

Zdroj:<https://molva33.ru/izvestnyj-figurist-dmitrij-solovev-rasskazal-o-semkah-lednikovogo-perioda-i-romane-s-buzovoj/>

ОБРАЗОК 12 - ТЕЛЕВИЗНИ ШОУ “ЛЕДНИКОВЫЙ ПЕРИОД” ALEXANDR ENBERT-OLGA KUZMINA

Zdroj:<https://www.world-today-news.com/who-became-the-winner-of-the-ice-age-on-channel-one/>

Česko-ruský slovník základní terminologie krasobruslení
Чешско-русский словарь базовой терминологии фигурного
катания

Zkratky - Сокращение

Podstatné jméno - сущ.

Sloveso – глаг. (св., - совершенный вид; несов., - несовершенный вид)

Přídavné jméno - прил.

Ženský rod - ж.

Mužský rod - м.

Střední rod - ср.

Český ekvivalent	Русский эквивалент
aréna	арена, -ы; сущ., ж.
axel	аксель, -я; сущ., м.
bruslař	конькобежец, -а; сущ., м.
brusle	коньки, -ов, сущ., м., ед. конёк
bruslení	катание на коньках, -ния; сущ., ср.

Пřílohy

bruslit	кат <u>а</u> ться на коньк <u>а</u> х, - аюсь, -ается; глагол., несов.
disciplína	дисципли <u>н</u> а, -ы, сущ., ж.
druh sportu	вид спорта, -а; сущ., м.
držení těla	п <u>о</u> за, -ы, сущ., ж.
elegance	элеган <u>т</u> ность, -и, сущ., ж.
figura	фигу <u>р</u> а, -ы, сущ., ж.
flip	фли <u>п</u> , -а; сущ., м.
choreografie	хореограф <u>и</u> я, -и; сущ., ж.
kluziště	кат <u>о</u> к, катк <u>а</u> ; сущ., м.
krasobruslařské brusle	фигурные коньки
krasobruslení	фигурное кат <u>а</u> ние

Пřílohy

krasobruslení jednotlivců	мужское одиночное катание
krasobruslení jednotlivkyň	женское одиночное катание
krasobruslení sportovních dvojic	парное катание
krasobruslení tanečních párů	танцы на льду
krasobruslit	заниматься фигурным катанием
krátký program	короткая программа
krok	шаг, -а; сущ., м.
led	лёд, льда; сущ., м.
lutz	лутц, -а; сущ., м.
medaile	медаль, -и; сущ., ж.
Mezinárodní olympijský výbor	Международный олимпийский комитет

Пřílohy

mistrovství	чемпионат, -а; суц., м.
obdržet hodnocení (známku)	получить баллы
Olympijské hry	Олимпийские игры
otočka	вращение, -я; суц., ср.
pirueta	пируэт, -а; суц., м.
program	программа, -ы, суц., ж.
rekord	рекорд, -а; суц., м.
rittberger	риттбергер, -а; суц., м.
rozhodčí	судья, -и; суц., м. и ж.
salchow	сальхов, -а; суц., м.
sdružení	ассоциация, -ции; суц., ж.
sestava krasobruslařů	состав фигуристов

Пřílohy

skok	прыжок, прыжка; суц., м.
soutěž	соревнование, -я; суц., ср.
spirála	спираль, -и; суц., ж.
stadion	стадион, -а; суц., м.
stupeň vítězů	пьедестал почёта
světový rekord	мировой рекорд
synchronizované krasobruslení	синхронное катание
titul	титул, -а; суц., м.
toellop	тулуп, -а; суц., м.
trenér	тренер, -а; суц., м.
trénink	тренировка, -и; суц., ж.
tým	команда, -ы; суц., ж.

týmové krasobruslení	командное катание
volný program	произвольная программа
vybojovat titul mistra světa	завоевать звание чемпиона мира
vyhrát (nad někým)	победить, -ит; глаг., св.
zúčastnit se soutěže	принять участие в соревновании
zvítězit	выиграть, -аю, -ает; глаг., св.
zvrat	поворот, -а; сущ., м.